

РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА ЗА ПРИСТАП ДО ЈАВНА
МОБИЛНА КОМУНИКАЦИСКА МРЕЖА И УСЛУГИ
НА
МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД-СКОПЈЕ

РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА ЗА ПРИСТАП ДО ЈАВНА МОБИЛНА КОМУНИКАЦИСКА МРЕЖА И УСЛУГИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

Со решение на Агенцијата за електронски комуникации број 03-4540/1 од 28.07.2010 година, Т-Мобиле Македонија АД Скопје беше определен за Оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на големо број 15 – Услуги за пристап и започнување на повик во јавни мобилни комуникациски мрежи, определен како релевантен пазар со Одлуката за утврдување на релевантни пазари донесена од страна на Комисијата на Агенцијата за електронски комуникации.

Со одобрение на Агенцијата за електронски комуникации број 03-4540/9 од 27.11.2010 година на Т-Мобиле Македонија АД Скопје му беше одобрена Референтна понуда за пристап.

Врз основа на одлуки на Собранијата на акционери за прифаќање и потврдување на Спогодбата за присоединување на Т-Мобиле Македонија кон Македонски Телеком АД, донесена на ден 17.06.2015 година со број 02-50144/1 од Т-Мобиле Македонија и со број 02-120590/1 од Македонски Телеком АД, Т-Мобиле Македонија се присоединува кон Македонски Телеком АД. Од 01.07.2015 година Т- Мобиле Македонија престанува да постои како правно лице и Македонски Телеком АД Скопје како негов правен следбеник ги презема сите права и обврски на Т-Мобиле Македонија. Согласно нотификацијата од Агенцијата за електронски комуникации со број 0701-436/1 и 0701-437/1 од датум 27.05.2015 година соодветно, Македонски Телеком АД Скопје е нотифициран за обезбедување на јавна радиокомуникациска мрежа и јавно достапни телефонски услуги во јавна мобилна комуникациска мрежа. Со одобрение на Агенцијата за електронски комуникации број 1302-375 од 18.09.2015 година на Македонски Телеком АД Скопје му беше одобрена Референтна понуда за пристап.

Врз основа на решението од Агенцијата за електронски комуникации број 1303-690/13 од датум 27.04.2016, во кое се определува Македонски Телеком АД Скопје за оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на големо за пристап и започнување на услуги во јавни мобилни електронски комуникациски мрежи на географско подрачје на Република Македонија и Правилникот за содржината и информациите што треба да бидат објавени во референтната понуда за пристап до јавни мобилни комуникациски мрежи и услуги, Македонски Телеком АД Скопје достави предлог референтна понуда за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа.

Со одобрение број 1302-564/16 од 27.06.2016 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри поднесената Референтна понуда за пристап на Македонски Телеком АД Скопје.

Со решение број 1302-564 од 09.08.2016 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри предлог измената на референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги поднесена по иницијатива на Македонски Телеком АД Скопје УП 16р.1302-564 од 07.07.2016 година.

Со решение број 1405-29 од 25.01.2019 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри предлог измената на референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги поднесена од Македонски Телеком АД Скопје со број 09-04/2-19 од 10.01.2019 година.

Со решение број 1304-29 од 28.11.2019 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри предлог измената на референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги поднесена од Македонски Телеком АД Скопје со број 09-687328/1 од 11.11.2019 година.

Со решение број 1304-725 од 18.12.2020 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри предлог измената на референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги поднесена од Македонски Телеком АД Скопје со број 09-736950/1 од 07.12.2020 година.

Со решение број 1304-945 од 30.12.2021 година Агенцијата за електронски комуникации ја одобри предлог измената на референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги поднесена од Македонски Телеком АД Скопје со број 09-774425/1 од 20.12.2021 година.

Согласно овие акти и одредбите на Законот за електронски комуникации, Македонски Телеком АД - Скопје како Оператор на јавна комуникациска мрежа со значителна пазарна моќ ја објавува оваа Референтна понуда за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа – Reference Access Offer (во понатамошниот текст: PAO).

Содржина

Глава 1	8
Дефиниции и кратенки.....	8
Глава 2.....	15
Цел и делокруг на Референтната понуда за пристап на МКТ	15
Глава 3.....	16
Општи услови за соработка.....	16
3.1. Потребни дозволи издадени од надлежните органи.....	16
3.2. Барање за започнување на преговори за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО	16
3.3. Основни принципи за соработка	17
Глава 4.....	19
Услуги за пристап предмет на РАО.....	19
4.1. Услуги за пристап на МКТ.....	19
4.2. Технички грешки и дефекти во работењето	19
Глава 5.....	20
Имплементација на Пристап	20
5.1. Принципи на имплементација и управување со Пристапот на Мрежата на МКТ.....	20
5.2. Услуги кон Претплатник на Партерот	21
5.3. Однос со Претплатниците на Партерот.....	21
5.4. Пренесување на сообраќај.....	21
5.5. Предвидување на сообраќај	21
5.6. Постапување при појава на пречки и поднесување на извештаи за пречки	22
5.7. Тестирање.....	22
Глава 6.....	23
Надоместоци	23
6.1. Надоместоци.....	23
6.2. Надоместоци за пристап и за Услугите за пристап	23
6.3. Момент на настапување на побарувањата.....	23
6.4. Фактурирање	23
6.5. Рокови за плаќање	24
6.6. Доцнење со плаќањето	24
6.7. Приговори и спорови	25
6.8. Банкарска гаранција	25
Глава 7	27
Доверливост, заштита на податоците, одговорност.....	27
7.1. Доверливост на комуникациите.....	27
7.2. Обврска за заштита на податоците.....	27
7.3. Доверливост и тајност.....	28
7.4. Откривање на информации.....	28
7.5. Одговорност.....	29
Глава 8	31
Прекин на услугите	28
8.1. Привремена суспензија на Услугите предмет на Договорот за пристап склучен на основа на РАО.....	28

8.2. Привремен прекин на услугите	31
8.3. Суспензија, ограничување и исклучување на Услугите кон Претплатник на Партнерот	32
8.4. Предвиден прекин на услугите	34
8.5. Непредвиден прекин на услугите	34
Глава 9	36
Важност и измени на Референтната понуда за пристап на МКТ	36
Глава 10	37
Времетраење, раскинување и измена или дополнување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО	37
10.1. Времетраење на важноста на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО	37
10.2. Предвремено раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО	37
10.3. Раскинување со заедничка спогодба	37
10.4. Еднострano раскинување	37
10.4.1. Раскинување поради укинување на Референтната понуда за пристап	37
10.4.2. Раскинување поради прекршување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО	38
10.4.3. Раскинување без дополнителен отказан рок	38
10.5. Обврски при престанување на важноста на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО	39
Глава 11	40
Завршни одредби	40
11.1. Составни делови на Референтната понуда за пристап	40
11.2. Виша сила	40
11.3. Права на интелектуална сопственост, јавни известувања и изјави	41
11.4. Известувања	42
11.5. Надлежен суд	42
Анекс 1	43
Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ	43
1. Услуги за Пристап на МКТ предмет на Референтната понуда за пристап	44
2. Препродажба на мобилни услуги за MBMO Препродавач	44
2.1. Услуги за оригиналација на говор за MBMO Препродавач	44
2.2. Услуги за оригиналација на СМС за MBMO Препродавач	44
2.3. Услуги за оригиналација на MMC за MBMO Препродавач	44
2.4. Услуги за пренос на податоци за MBMO Препродавач	44
3. Услуга за оригиналација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор	44
4. Услуга за оригиналација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор	50
5. Услуга за оригиналација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор	49
6. Услуга за пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор	49
7. Услуга за оригиналација на говор за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	52
8. Услуга за оригиналација на СМС за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	56
9. Услуга за оригиналација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	54
10. Услуга за пренос на податоци за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	55
Анекс 2	59
Предвидување на сообраќај	59
1. Предвидувања по Локацииски области	61
2. Принципи на предвидувања за сообраќај	61
3. Предвидувања за сообраќај	61
4. Предвидувања за MBMO Препродавач	57
5. Прецизност на предвидувањата за сообраќај и импликации	62

Анекс 3	63
Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови	63
1. Точки на пристап на Мрежата на МКТ.....	64
2. Пристапни линкови	64
2.1. Капацитет на Пристапните линкови	64
2.2. Конфигурација и димензионирање на Пристапните линкови.....	65
2.3. Сигнални линкови.....	65
3. Колокација.....	62
4. МВМО Препродавач.....	62
Анекс 4	67
Надоместоци	67
Дел I	68
Надоместоци за Услугите за пристап на МКТ предмет на РАО.....	68
1. Услуга за МВМО Препродавач.....	64
1.1. Цени за услугата на МВМО Препордавач.....	64
2. Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.....	68
2.1. Цени за Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.....	68
2.2. Пресметка на надоместоци.....	69
3. Услуга за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор	69
3.1. Цени за Услуга за оригинација на СМС за Мобилен виртуелен мрежен оператор	69
3.2. Пресметка на надоместоци.....	69
4. Услуга за оригинација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.....	65
4.1. Цени за услуга за оригинација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.....	65
4.2. Пресметка за надоместоци.....	65
5. Услуга за пренос на податоци за целосен мобилен биртуелен мрежен оператор.....	65
5.1. Цени за услуга пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.....	66
5.2. Пресметка за надоместоци.....	66
6. Услуга за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	70
6.1. Цени за Услуга за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг..	70
6.2. Пресметка на надоместоци.....	70
7. Услуга за оригинација на СМС за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	70
7.1. Цени за Услуга за оригинација на СМС за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг ...	70
7.2. Пресметка на надоместоци.....	71
8. Услуга за оригинација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг.....	67
8.1. Цени за Услуга за оригинација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг...67	67
8.2. Пресметка за надоместоци.....	67
9. Услуга за пренос на податоци за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг.....	67
9.1. Цени за Услуга за пренос на податоци за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг...67	67
9.2. Пресметка за надоместоци.....	67
Дел II	73
Надоместоци за Пристап.....	73
1. Надоместоци за Пристап за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор и мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг	73
2. Надоместоци за Пристап за мобилен виртуелен мрежен оператор Препродавач.....	69
Анекс 5	76
Фактурирање	76
1. Принципи на наплата	77

2. Разрешување на жалби во врска со фактурите	78
2.1. Жалба по фактура во врска со точка/точки на фактурата	78
2.1.1. Поднесување на жалба по фактура во врска со точка/точки на фактурата.....	78
2.1.2. Разрешување на разликите во нето износот на фактурата.....	79
2.1.3. Разрешување на разликите во точките на фактурата.....	74
2.2. Разгледување на жалби во врска со фактурите.....	79
Анекс 6	81
Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција.....	81
1. Дефинирање на износот на банкарската гаранција.....	82
2. Редовна ревизија на износот на банкарската гаранција	82
3. Обезбедување банкарска гаранција	83
4. Активирање на банкарската гаранција.....	83
Анекс 7	79
Процедури за постапување со пречки	79
1. Процедури за известување за општи оперативни проблеми.....	85
2. Промени во мрежа и планирани испади.....	85
3. Управување со пречки	86
4. Известување за нарушувањата и испадите во Мрежата на МКТ.....	88

Глава 1

Дефиниции и кратенки

Во рамките на Референтната понуда за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на Македонски Телеком АД- Скопје ќе се применуваат следните дефиниции и кратенки на користените термини во истата, во согласност со важечките и применливи закони и прописи, како и ITU-T/ETSI/GSM Асоцијација препораките и стандардите.

- 1.1. РМ
Кратенката РМ ќе ја означува државата Република Македонија.
- 1.2. ЗЕК
Закон за електронски комуникации објавен во Службен Весник на Република Македонија (39/2014, 188/2014, 44/2015, 193/2015) и сите негови идни измени објавени во Службен Весник на Република Македонија
- 1.3. АЕК
Агенција за електронски комуникации на РМ, референцирана понатаму и како надлежно регулаторно тело
- 1.4. Македонски Телеком АД-Скопје или МКТ
- 1.5. РАО или МКТ РАО (Referent Access Offer)
Референтна понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги на МКТ или
Референтна понуда за пристап
- 1.6. Партнер
Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор,мрежен оператор кој користи национален роаминг или
мобилен виртуелен мрежен оператор Препродавачкој склучува Договор за пристап на јавна мобилна
комуникациска мрежа на МКТврз основа на РАО со МКТ
- 1.7. Барател
Го има значењето како што е дефинирано во член 3.1 од ова РАО.
- 1.8. Барање
Го има значењето како што е дефинирано во член 3.2 од ова РАО.
- 1.9. Договор за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на МКТсклучен врз основа на РАО, или
Договор за пристап, или Договор.
Договор за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на МКТ склучен помеѓу Партнерот и МКТ
чиј предмет се Услугите за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на МКТ регулирани со
Референтната понуда за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежана МКТ наведени во Анекс 1
на истата.

1.10. Локациска област

Го има значењето утврдено во Анекс 1 од ова РАО.

1.11. Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор (целосен MBMO)

Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор (MBMO) е оператор за мобилна телефонија кој што нема одобрение за користење на радиофреквенции, односно за нудење на своите услуги ги користи радиофреквенциите доделени на МКТ со кој има склучено Договор за пристап врз основа на РАО за користење на мрежните ресурси и кој ги обезбедува малопродажните услуги кон своите Претплатници преку Услугите за оригиналација на говор, СМС, MMC и услуги за пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор предмет на оваа Референтна понуда за пристап дефинирани во Анекс 1 од истата. Целосниот мобилен виртуелен мрежен оператор има свои интерконекциски линкови и ја обезбедува големопродажната услуга за завршување на повик во сопствена мрежа со склучување на договори за интерконекција, има сопствена мобилна основна мрежа (Core Network), сопствена платформа за услуги со додадена вредност, сопствен билинг систем, самостојно одржува односи со крајни корисници вклучувајќи и испорака на сметки и наплата за обезбедените услуги и сопствени платформи за провизионирање на услуги, издава сопствени SIM картички, поседува свој сопствен мобилен мрежен код (MCC+MNC), поседува мобилен комутациски центар (MSC), може да склучува сопствени договори за користење на услугата на интернационален роаминг за неговите претплатници, располага со доделените серии на броеви врз основа на решение издадено од Агенцијата за електронски комуникации, обезбедува преносливост на броеви и обезбедува услуги кои ќе се продаваат под неговиот бренд.

1.12. Мобилен мрежен оператор – ММО

Мобилен мрежен оператор поседува одобрение за користење на радиофреквенции во копнена мобилна служба и обезбедува јавни електронски комуникациски услуги во доделениот радиофреквенциски спектар. Мрежниот оператор има сопствена основна мрежа, потпишува интерконекциски договори со останатите оператори на пазарот, користи сопствени SIM картички, располага со доделени серии на броеви и користи свој сопствен мрежен код (MCC+MNC), склучува договори за користење на услугата интернационален роаминг на неговите Претплатници и располага и обезбедува услуги кои што се продаваат под неговиот бренд.

1.13. Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Оператор којшто користи национален роаминг во исто време е и ММО оператор и ги има истите карактеристики како и ММО, и користи пристап до радио мрежата на МКТ со кој има склучено Договор за пристап врз основа на РАО за користење на мрежните ресурси и којшто ги обезбедува малопродажните услуги кон своите Претплатници преку Услугите за оригиналација на говор, СМС, MMC и пренос на податоци за Мобилен мрежен оператор којшто користи национален роаминг предмет на оваа Референтна понуда за пристап, дефинирани во Анекс 1 од истата.

1.14. Мобилен виртуелен мрежен оператор Препродајач

Мобилен виртуелен мрежен оператор Препродајач е оператор за мобилна телефонија кој што нема одобрение за користење на радиофреквенции за копнена мобилна мрежа, нема своја основна мрежа за да овозможи започнување и завршување на повик за своите претплатници. Обезбедувањето на услугите на јавни мобилни комуникациски мрежи го врши со пристап до радио и основната мрежа на мобилниот мрежен оператор. Препродајачот не е вертикално интегриран и не обезбедува големопродажни услуги за сопствени потреби, туку за активности на малопродажно ниво закупува услуги од оператор понудувач на големопродажно ниво. MBMO Препродајач не може да склучува

договори за интерконекција со други оператори, нема свои СИМ картички со свои IMSI/MNC, и не може да склучува договори за меѓународен роаминг, туку ваквиот тип на услуги ги обезбедува преку договорите за меѓународен роаминг на ММО, нема броеви и серии на броеви врз основа на решение издадено од Агенцијата за електронски комуникации и не обезбедува преносливост на броеви. Може да нуди сопствени услуги и да се рекламира под свој бренд, но таквите услуги не можат да се разликуваат од малопродажните услуги на мобилниот мрежен оператор кој што му обезбедил пристап до неговата мобилна мрежа. Препродавачот има сопствен билинг и самостојно одржува односи со корисници вклучувајќи и испорака на сметки и наплата за обезбедените услуги.

1.15. **Хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор**

Хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор е вид на оператор за мобилна телефонија кој по дефиниција е различен од мобилни виртуелни мрежни оператори дефинирани во 1.11, 1.13 и 1.14. Хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор може да има делумна основна мрежа, воопшто да нема основна мрежа, или да има делумна платформа за обезбедување и/или провизионирање на услуги и услуги со додадена вредност што ќе му овозможи да обезбедува сопствени понуди на малопродажни услуги кои можат да се разликуваат од услугите на мобилниот мрежен оператор кој што им обезбедил пристап до неговата мобилна мрежа. Постојат повеќе видови на таканаречените хибридни мобилни виртуелни мрежни оператори во зависност од техничката спецификација, мрежните елементи и начинот на интеграција со мрежата на МКТ.

1.16. **Претплатник**

Физичко или правно лице кое за користење на јавни комуникациски услуги склучува договор со оператор кој ги обезбедува тие услуги.

1.17. **Претплатник на Партерот**

Се смета за Претплатник на кој Партерот му обезбедува комуникациски услуги преку Услугите за Пристап на Мрежата на МКТ предмет на ова РАО.

1.18. **Електронска комуникациска услуга**

Услуга што вообичаено се нуди за надоместок, а која целосно или главно се состои од пренос на сигнали преку електронски комуникациски мрежи и ги вклучува телекомуникациските услуги и преносните услуги во мрежите наменети за еmitување или реемитување на програмски содржини, но ги исклучува услугите кои овозможуваат или извршуваат уредувачка контрола врз содржините кои се пренесуваат со помош на електронските комуникациски мрежи или услуги, а не ги вклучува ниту услугите на информатичкото општество кои целосно или делумно не се состојат од пренос на сигнали преку електронски комуникациски мрежи.

1.19. **Електронска комуникациска мрежа**

Преносен систем и таму каде што е применливо и комутациска или насочувачка опрема и други средства вклучително мрежни елементи што не се активни, а коишто овозможуваат пренос на сигнали преку жичени, радиобранови, оптички или други електромагнетни средства, вклучувајќи сателитски мрежи, фиксни (со комутација на кола или комутација на пакети, вклучувајќи и Интернет) и мобилни земски мрежи, електроенергетски кабелски системи, доколку се користат за пренос на комуникациски сигнали, радиодифузни мрежи и кабелски телевизиски мрежи, независно од видот на информациите што се пренесуваат.

- 1.20. Мрежа
Се однесува на Електронска комуникациска мрежа на МКТ или на Партнерот, зависно од контекстот.
- 1.21. Записник со тестови за технички прием
Документ со протокол на тестови за технички прием како што е утврдено во член 5 од ова РАО.
- 1.22. Јавна електронска комуникациска мрежа
Електронска комуникациска мрежа која целосно или поголемиот дел од неа се користи за обезбедување на електронски комуникациски услуги достапни на јавноста и кои го поддржуваат преносот на информации меѓу мрежни завршни точки.
- 1.23. Јавна електронска комуникациска услуга
Електронска комуникациска услуга достапна на јавноста.
- 1.24. Датум за техничко активирање на Пристапот на Партнерот
Се смета датумот утврден во Записникот со тестови за технички прием, кој датум ќе се смета за почеток на обезбедување на Услугите за пристап предмет на Договорот за пристап склучен на основа на РАО. Почнувајќи од овој датум почнуваат да се наплаќаат надоместоците за Услугите за пристап дефинирани во Анекс 4 “Надоместоци”. Комерцијалниот датум на почеток на услугите на Партнерот на малопродажба ќе го одреди Партнерот, независно од овој датум.
- 1.25. Дополнителни услуги
Дополнителни услуги се услуги кои се обезбедуваат врз основа на посебен договор за Дополнителни услуги, и не се предмет на Референтната понуда за пристап.
- 1.26. ITU-T (International Telecommunications Union – Telecommunication standardization sector)
Меѓународна Унија за Телекомуникации, Сектор за стандардизација на телекомуникациите
- 1.27. Пристап
Пристап се однесува за дефиницијата за пристап одредена со Законот за електронски комуникации во смисла на Услугите за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа предмет на ова РАО.
- 1.28. Услуги за пристап или Услуги
Се однесува на услугите за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа дефинирани во Анекс 1 на ова РАО.
- 1.29. Точка на пристап на Мрежата на МКТ
Се однесува на точката на пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на МКТ за Услугите за пристап предмет на ова РАО, како што е дефинирано во Анекс 3 “Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови”.
- 1.30. Пристапен линк
E1 (2 Mbps) трансмисионен систем со кој се имплементира пристапот на мрежата на МКТ помеѓу Партнерот и Точката на пристап на Мрежата на МКТ.
- 1.31. Услуга за пристап или Услуга
Се однесува на регулираните услуги за пристап дефинирани во Анекс 1.

1.32. Пристапен вод или Група на пристапни водови

Значи еден или повеќе Пристапни линкови кои го поврзуваат Партнерот со Точката на пристап на Мрежата на МКТ.

1.33. Надворешна Секција

Трансмисиона патека која вклучува Пристапен вод или Група на пристапни водови и не вклучува Внатрешна Секција; кореспондира на мрежна конекција.

1.34. Внатрешна Секција

Трансмисиона патека помеѓу комутирачкиот елемент кој има функција на Gateway и разделникот на кој завршува Надворешната Секција, и која се состои од порта на комутирачкиот елемент кој има функција на Gateway, внатрешно рутирање и мрежна терминирачка опрема.

1.35. Gateway

Активна комутирачка опрема која е директно поврзана на Точка на пристап (преку пасивни некомутирачки елементи).

1.36. Надомест за Пристап

Надомест за воспоставување и одржување на Пристапот.

1.37. Надомест за Услуга за пристап

Надомест што го наплаќа МКТ од Партнерот за Услугите за пристап, во рамките на Референтната понуда за пристап.

1.38. Давател на услуга на изнајмени линии

Оператор на јавна комуникациска мрежа или Давател на јавна комуникациска услуга кој обезбедува изнајмени линии за имплементација на Надворешната Секција од Пристапот.

1.39. Мобилен Апликативен Протокол (MAP)

Апликативен протокол кој се користи за различни мобилни услуги преку сигнализациски канали.

1.40. Јавна мобилна комуникациска мрежа (PLMN)

Електронска комуникациска мрежа што се користи за обезбедување на мобилни комуникациски услуги достапни на јавноста.

1.41. MSISDN (Mobile Subscriber ISDN Number)

Идентификационен број на мобилен претплатник.

1.42.Период за наплата (билинг период)

Период за којшто се наплаќаат надоместоците за Услугите за пристап и надоместоците за пристап (каде што е применливо) и кој трае од 00:00 часот првиот ден во месецот до 23:59:59 часот последниот ден во истиот месец.

1.43. Пресметковен период (accounting period)

Период за којшто се пресметуваат надоместоците за Услугите за пристап и надоместоците за пристап (каде што е применливо) и кој трае од 00:00 часот првиот ден во месецот до 23:59:59 часот последниот ден во истиот месец.

1.44. Работен ден

Стандардни работни денови - понеделник до петок и со исклучок на државни празници на РМ. Кадешто не е нагласено работен ден, истиот се однесува на календарски ден.

1.45. Месец

Календарски месец (од Јануари до Декември)

1.46. ETSI (European Telecommunications Standards Institute)

Европски институт за телекомуникациски стандарди

1.47. ISDN

Integrated Services Digital Network

1.48. Сигнален линк (Signalling Link)

Сигнален линк е трансмисионао средство меѓу две сигнални точки составен од трансмисиона патека и придржни функции за контрола на преносот со цел да се обезбеди доверлив пренос на сигналните пораки.

1.49. SPC

Signalling Point Code

1.50. План за нумерираја

План за нумерираја на јавните комуникациски мрежи и услуги на РМ.

1.51. DDF

Digital Distribution Frame

1.52. GSM

Global System for Mobile communications

1.53. Подружница

Значи субјект кој е контролиран од, контролира или е под заедничка контрола на Страната. Терминот "контрола" значи сопственост, директна или индиректна, на хартии од вредност со право на учество во добивката (акции) што дава право за остварување на збирно право на глас еднакво или поголемо од 25,0 % од правата на глас на субјектот за кој станува збор.

1.54. Страна или Договорна Страна

Значи МКТ или Партерот.

1.55. APN

APN (Access Point Name) или име на пристапна точка е име на портата помеѓу GSM, GPRS, 3G или 4G мобилна комуникациска мрежа и друга компјутерска мрежа (многу често public internet мрежа).

За сите термини кои се употребени во текстот на оваа Референтна понуда за пристап, а не се дефинирани во оваа Глава ќе се применуваат нивните законски или меѓународни стандардизирани дефиниции.

Било кои други технички термини ќе се толкуваат во согласност со дефинициите дадени во ITU-T (CCITT), GSM Асоцијацијата и ETSI препораките и стандардите.

Глава 2

Цел и делокруг на Референтната понуда за пристап на МКТ

- 2.1. Референтната понуда за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа на МКТ има за цел да ги утврди условите, правилата и процедурите според кои Барателот може да склучи Договор за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа со МКТ, во согласност со Законот за електронски комуникации и важечките подзаконски акти за Услугите на МКТ коишто се предмет на Референтната понуда за пристап и истите се достапни на територијата на Република Македонија. Условите, правилата и процедурите дефинирани во оваа Референтна понуда за пристап се однесуваат на Баратели кои ќе поднесат Барање за пристап на јавна мобилна комуникациска мрежа по нејзиното стапување на сила.
- 2.2. МКТ ќе склучи Договор за пристап во согласност со оваа Референтна понуда за пристап на Барање испратено од страна на Партнер, согласно член 3.1, под услов Партнерот да ги задоволува барањата пропишани со оваа Референтна понуда за пристап и меѓународно прифатените стандарди.
- 2.3. Обезбедување на Пристап за Партнерот ќе се реализира по склучување на Договор за пристап во согласност со оваа Референтна понуда за пристап и по потпишување на Записникот со тестови за технички прием, согласно член 5, подолу.
- 2.4. МКТ и Партнерот може да се договорат за обезбедување на Дополнителни услуги кои ќе се обезбедуваат врз основа на посебен комерцијален договор за Дополнителни услуги, надвор од оваа Референтна понуда за пристап.
- 2.5. По одобрување на Референтната понуда за пристап од страна на АЕК и нејзиното стапување на сила, МКТ ќе ја објави истата на својата официјална веб страна:

www.telekom.mk

Глава 3

Општи услови за соработка

3.1. Потребни дозволи издадени од надлежните органи

Подносителот на барањето за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО (понатаму: Барател) под целосна одговорност изјавува дека опира и обезбедува Електронски комуникациски услуги во согласност со правилата и прописите од областа на електронските комуникации и во насока на склучување на Договор за пристап, во прилог на Барањето доставува и писмена потврда за регистрација на нотификацијата за обезбедување на јавна радиокомуникациска мрежа, односно електронска комуникациска мрежа, и услуги предмет на барањето за пристап издадена од АЕК во согласност со одредбите на ЗЕК.

3.2. Барање за започнување на преговори за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО

Страната која е заинтересирана за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО треба да поднесе до МКТ писмено барање за започнување на преговори за склучување на Договор за пристап со содржина регулирана во овој член (понатаму: Барање).

Покрај документот наведен во член 3.1, во прилог на Барањето за започнување на процесот на преговори за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО, согласно видот на MBMO, подносителот на Барањето треба да достави податоци за:

- својот назив и седиште;
- вид на Услуги за кои се бара пристап;
- адреси на точките за пристап за кои Барателот поднесува барање;
- податоци за точките за пристап од референтната понуда за кои се бара колокација и вид на колокација;
- преглед и опис на мрежната архитектура која Барателот сака да ја поврзе со мрежата на МКТ-интерфејси, листа и идентификација на пристапната точка на Партерот;
- предвидување на сообраќајот за следните 24 (дваесет и четири) месеци за Услугите за пристап за која Барателот е заинтересиран да ги користи, поделено по месеци и услуги, почнувајќи од комерцијалниот почеток;
- предвиден (планиран) рок за времетраење на договорот;
- потврда за имплементирана функционалност на преносливост на броеви согласно Правилникот за преносливост на броеви издадена од Агенцијата за целосен MBMO и MMO кој бара национален роаминг;
- потпишан договор за неоткривање на доверливи информации (Договор за доверливост) разменети при склучувањето на договорот за пристап;
- копија од Решение за доделување на национален код за сигнализација издадено од Агенцијата за целосен MBMO,MMO кој бара национален роаминг и хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор .

Барањето ќе се смета за доставено само по целосно доставување на сите погоре наведени податоци и документи утврдени со овој член 3.2. По доставеното Барање, МКТ и Партнерот ќе потпишат договор за взаемна доверливост на информации. Во рок од 10 (десет) работни дена од приемот на Барањето МКТ ќе испрати одговор до Барателот. Истовремено со одговорот, МКТ ќе му достави на Барателот нацрт Договор за пристап изготвен во согласност со ова РАО, којшто ќе се користи како основа во текот на преговорите.

Доколку за време на преговорите МКТ побара дополнителна документација потребна за склучување на Договорот за пристап врз основа на РАО, Барателот е обврзан да ја достави бараната документација за финализирање и склучување на Договорот.

Доколку МКТ оцени дека Барањето доставено од Барателот е технички неоправдано ќе достави писмено известување до Барателот за причините поради кои привремено ги прекинува преговорите за склучување на Договорот за пристап врз основа на ова РАО.

Доколку МКТ оцени дека Барањето треба да биде изменето и/или дополнето во одредени делови ќе достави писмено известување до Барателот во кое ќе го извести за истото. Доколку Барателот во рок од 10 (десет) работни дена од денот на приемот на известувањето не го измени Барањето согласно побараните измени од МКТ, Барањето ќе биде одбиено.

Барањето за пристап може да биде одбиено поради основани причини при што МКТ ќе го достави одговорот со образложение за одбивањето до Барателот, во писмена форма.

Договорот за пристап се склучува во рок не подолг од 45 дена од денот на приемот на барањето за пристап.

3.2.1. Водење на преговори

Во текот на преговорите за склучување на Договор за пристап врз основа на РАО, условите дефинирани во нацрт договорот може да се изменат само доколку предложената измена:

- е во согласност со законските прописи; и
- е договорена помеѓу двете Страни.

Договорот за пристап склучен врз основа на ова РАО треба да биде склучен во период од 45 (четириесет и пет) дена од приемот на Барањето поднесено од страна на Барателот.

3.3. Основни принципи за соработка

За постигнување на пристап согласно РАО, Барателот ќе ги вложи сите разумни напори, со цел:

- а) да го заштити интегритетот и безбедноста на мрежата на МКТ;
- б) да ги заштити взаемно разменетите податоци;
- в) да обезбеди функционирање на Услугите;
- г) да ги користи Услугите во рамките на нивната дефиниција и опис и истите ќе ги нуди исклучиво на своите крајни корисници, односно на Претплатниците на Партнерот.

Соработка ќе се води според важечките закони, а било кои технички прашања кои не се законски регулирани ќе се управуваат во согласност со меѓународните спецификации и стандарди. Било кое прашање кое не е опфатено со законите и не е регулирано со технички спецификации и стандарди ќе биде договорано помеѓу Страните врз база на „случај по случај“.

Подносителот на Барањето нема да дозволи, намерно или преку несовесно односно небрежно постапување такво дејство во врска со својата сопствена мрежа кое би предизвикало штета на мрежата на МКТ.

Партнерот нема да делува, ниту намерно, ненамерно или небрежно, дозволува или им овозможува на други субјекти да делуваат или да не делуваат на начин што би можел да го загрози, повреди или оштети функционирањето на Мрежата на МКТ.

Партнерот нема да се вклучува, ниту намерно, ненамерно или небрежно, да дозволува или да им овозможува на други субјекти да се вклучат во какво било измамничко или неовластено користење или обид за неовластено користење на Мрежата на МКТ.

Партнерот ќе соработува со МКТ на тековна основа со цел да се спречи измамничкото и/или неовластеното користење на Мрежата на МКТ.

Глава 4

Услуги за пристап предмет на РАО

4.1. Услуги за пристап на МКТ

МКТ ќе му ги обезбеди на Партнерот Услугите за пристап наведени во и на начин утврден во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“ на договорените Точки на пристап на Мрежата на МКТ наведени во Анекс 3 „Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови“ во согласност со одредбите на Референтната понуда за пристап.

Обезбедувањето на Услугите наведени во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“ може да се изврши само доколку Партнерот го има навремено обезбедено комплетниот износ на банкарската гаранција регулирана во член 6.8 и прецизирана во Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“.

Доколку Партнерот не ги исполнi обврските од член 6.8 и Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“ или износот на банкарската гаранција не е соодветен со износот регулиран во член 6.8 и Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“, МКТ може да одбие обезбедување на Услугите и/или да го прекине Пристапот на Партнерот. Во тој случај одредбите наведени во член 6.6 ќе останат применливи.

4.2. Технички грешки и дефекти во работењето

Во случај на технички дефекти и/или пречки во работењето, ќе се применува процедурата за постапување со пречки наведена во Анекс 7 „Процедури за постапување со пречки“.

Глава 5

Имплементација на Пристап

5.1. Принципи на имплементација и управување со Пристапот на Мрежата на МКТ

МКТ ќе му ги обезбеди на Партнерот Услугите за пристап со достапна географска покриеност во секое време во областите каде што МКТ има мрежна покриеност. Карактеристиките на Услугите за Пристап се детално описаны во Анекс 1.

МКТ ги обезбедува Услугите за пристап предмет на оваа Референтна понуда за пристап само за IMSI (MCC+MNC) Броеви со Мобилниот Код за Државата на Партнерот (MCC) и Кодот за Мобилна Мрежа на Партнерот (MNC). Партнерот е должен да го извести МКТ за секоја промена на постојните кодови, или дополнителни кодови што се законски доделени од страна на надлежното државно тело на Партнерот и истите ќе бидат овозможени по успешно спроведување на претходно договорените тестови.

Предуслов за успешно обезбедување на Услугите за Пристап на МКТ е Претплатниците на Партнерот да поседуваат терминали што може да овозможат користење на Услугите одбрани од Партнерот.

По склучувањето на Договорот за пристап врз основа на РАО, Страните договараат план за имплементација на Услугите за пристап (во понатамошниот текст: План за имплементација) во посебен документ потписан од овластените претставници на двете Страни, пред негова реализација.

Во планот за имплементација Страните детално ќе ги специфицираат критериумите за имплементација како и задачите на двете страни неопходни за успешна реализација на имплементацијата.

Исто така по склучувањето на Договорот за пристап врз основа на РАО, Страните заеднички ја договараат содржината на Записникот со тестови за технички прием во посебен документ што се потпишува од Страните и во него се наведува Датумот за техничко активирање на Пристапот на Партнерот.

МКТ ќе овозможи воспоставување на Пристап во рок од 120 (сто и дваесет) дена од потпишување на Планот за имплементација предвиден со Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, и поуспешно реализирани тестови дефинирани во Записникот со тестови за технички прием и исполнета обврска за обезбедување на банкарска гаранција согласно член 6.8 и Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“. Секое одложување или неисполнување на ставките од Планот за имплементација, за кое одложување или неисполнување е одговорен Партнерот, ќе значи соодветно одложување на предвидениот рок за воспоставување на Пристапот дефиниран во овој став. МКТ нема да сноси никаква одговорност за вакви одложувања. Во случај на повеќе паралелни Барања за пристап, МКТ има право да го промени рокот за имплементација дефиниран во претходниот став за дополнителни 90 (деведесет) дена за секое барање.

Партнерот ги сноси сите трошоци и е одговорен за издавање на налози за набавка на Пристапните линкови што се користат за Услугите за пристап предмет на Договорот за пристап склучен на основа на РАО, од Давател на услуга за изнајмени линии.

5.2. Услуги кон Претплатник на Партнерот

Услугите што им се достапни на индивидуалните Претплатници на Партнерот кои ги користат Услугите за пристап дефинирани во оваа Референтна понуда за пристап ќе бидат услугите што се содржат во реалниот кориснички профил на Претплатникот.

Партнерот ги користи Услугите за Пристап исклучиво во согласност со описот на Услугите наведен во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“.

5.3. Однос со Претплатниците на Партнерот

Партнерот има директна договорна врска со Претплатниците на Партнерот.

Партнерот има исклучива одговорност да постапува со повици за односи со корисници од Претплатниците на Партнерот. Партнерот ги известува Претплатниците на Партнерот за сите детали за контакт од својот центар за односи со корисници. Партнерот се обврзува да ги вложи сите напори за да осигури Претплатниците на Партнерот да станат во контакт со центарот за односи со корисници на Партнерот, а не со центарот за односи со корисници на МКТ.

Доколку Претплатник на Партнерот пријави проблем кај центарот за односи со корисници на Партнерот во врска со Услугите за Пристап предмет на оваа Референтна понуда за пристап, којшто последователно, врз основа на оценка од Партнерот, објективно треба да се реши со поддршка од МКТ, Партнерот има право да ја примени процедурата за пријавување на пречки и следење како што е предвидено во Анекс 7 “Процедури за постапување со пречки”.

5.4. Пренесување на сообраќај

Принципите на пренесување и рутирање на сообраќајот за Услугите за пристап предмет на оваа Референтна понуда за пристап се дефинирани во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“.

Рутирањето на сообраќајот кон Партнерот за Услугите за пристап обезбедени од страна на МКТ предмет на РАО ќе се врши само по водови наменети за овие Услуги.

5.5. Предвидување на сообраќај

Партнерот е обврзан да му обезбедува на МКТ предвидувања за сообраќај во согласност со процедурите описаны во Анекс 2 „Предвидување на сообраќај“ кон оваа Референтна понуда за пристап за да му овозможи на МКТ да го оптимизира мрежното планирање и да осигури функционирање на Услугите за Пристап во согласност со Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“.

Партнерот го доставува првото предвидување за сообраќај со Барањето за започнување на процесот на преговори за склучување на Договор за пристап врз основ на РАО.

Доколку реалниот сообраќај генериран од Партнерот го надминува соодветното предвидување за сообраќај, односно за бројот на претплатници и распределбата по тарифни модели зависно од моделот

на МВМО Оператор кој го користи Партнерот, за повеќе од процентот дефиниран во член 5 од Анекс 2, за опслужување на ваквиот сообраќај/претплатници МКТ ќе превземе соодветни мерки за дополнителните капацитети ангажирани за опслужување на овој сообраќај генериран од Претплатниците на Партнерот. Доколку соодветниот сообраќај генериран од Партнерот, односно бројот на претплатници и нивната распределба по тарифни модели, изнесува помалку од процентот од соодветното предвидување за сообраќај како што е дефинирано во член 5 од Анекс 2, МКТ ќе превземе соодветни мерки за адаптирање на соодветните капацитети ангажирани за опслужување на овој сообраќај генериран од Претплатниците на Партнерот.

5.6. Постапување при појава на пречки и поднесување на извештаи за пречки

Целта на процедурите за постапување со пречки и известување за пречки е да ја дефинира соработката помеѓу Страните во рамките на процесот на идентификација, пријавување, класификација и отстранување на какви било пречки што може да се јават во текот на обезбедувањето на Услугите за пристап. Овие процедури се детално описаны во Анекс 7 “Процедури за постапување со пречки”.

Процедурите за постапување со пречки претставуваат единствен канал преку кој Партнерот и МКТ соработуваат за да ги решат проблемите со квалитет на Услугите за пристап за Претплатниците на Партнерот.

Доколку Партнерот, без разумна основа или со задни намери, пријави пречка во Мрежата на МКТ, и откако МКТ вложил напор за нејзино отстранување се испостави дека пријавената пречка била предизвикана од услови за кои е одговорен Партнерот, и бројот на ваквите случаи е поголем од 3 (три) месечно, при што процентот на ваквите случаи е повисок од 50% од сите пријавени пречки во месецот, Партнерот е обврзан, по известување од МКТ, да му ги плати трошоците и надоместоците поврзани со разумно потребната работа за пронаоѓање на пречката којашто била непотребно извршена.

5.7. Тестирање

Тестирањето на особеноностите на Пристапот и Услугите за Пристап ќе се спроведува во согласност со процедурите за тестирање предвидени од Страните во посебен документ – Записник со тестови за технички прием, како што е наведено во член 5.1 од ова РАО.

Глава 6

Надоместоци

6.1. Надоместоци

Надоместоците за пристап и Услугите за пристап предмет на ова РАО се дефинирани во Анекс 4 „Надоместоци“.

6.2. Надоместоци за пристап и за Услугите за пристап

Партнерот ќе ги сноси Надоместоците за Пристап, вклучувајќи ги надоместоците за поставување и операција со Пристапните линкови како што е наведено во член 5.1 од ова РАО.

Партнерот се обврзува да ги плаќа договорените надоместоци за Пристап во согласност со Дел II од Анекс 4 „Надоместоци“. Останатите одредби за процедурата на фактуирање се наведени во Анекс 5 „Фактуирање“.

Партнерот се обврзува да ги плаќа Надоместоците за Услугите за пристап како што е наведено во Дел I од Анекс 4 „Надоместоци“. Останатите одредби за процедурата на фактуирање се наведени во Анекс 5 „Фактуирање“.

Надоместоците за Услугите за пристап се наплаќаат врз основа на реализиран, т.е. остварен сообраќај, согласно условите дефинирани во Анекс 4 „Надоместоци“, без разлика дали истиот е наплатен од крајните корисници Претплатници на Партнерот.

6.3. Момент на настанување на побарувањата

Побарувањата за наплата ќе се сметаат за настанати:

- за Услугите за пристап по истек наПериодот за наплата;
- за месечните надоместоци за Пристап - по истекот на тој период;
- за еднократни надоместоци - Партнерот ги плаќа во вкупен износ веднаш по склучување или измена на Договор за пристап склучен врз основа на РАО, пред да се извршат било какви технички модификации, тестирање, технички прием, или останати активности поврзани со воспоставувањето на пристапот. Еднократните надоместоци за набавка и инсталација на Внатрешна Секција за Е1 Пристапен линк ќе се фактуираат по инсталацијата на истите.

6.4. Фактуирање

МКТ изготвува фактура за Партнерот со содржина регулирана според важечкото законодавство.

Фактурите изгответи од страна на МКТ ги покриваат надоместоците утврдени со Договорот за пристап склучен врз основа на РАО.

МКТ ќе издаде фактура на Партнерот за обезбедените Услуги за пристап во дефинираниот Пресметковен период како што е наведено во Анекс 8 „Фактурирање“, со посебно прикажан данок на додадена вредност согласно законските прописи.

МКТ ќе ги испрати фактурите до Партнерот најдоцна до 15 (петнаесеттиот) работен ден од месецот кој следи по Пресметковниот период.

Партнерот ќе го извести МКТ во писмена форма за било каква промена на адресата за фактурирање најмалку 1 (еден) месец пред да се направи таквата промена.

Останатите одредби за фактурирањето се наведени во Анекс 5 „Фактурирање“.

6.5. Рокови за плаќање

Фактурата се смета дека е примена откако е испратена во целост по факс до лицата за контакт на Партнерот во кој случај оригиналната фактура ќе биде испратена и преку препорачана пошта или курир, или доколку не е испратена по факс, на денот на приемот на истата преку препорачана пошта или курир.

Партнерот треба да ја плати фактурата во рок од 15 (петнаесет) календарски дена од приемот на фактурата (датум на доспевање) преку трансфер на средства на банкарската сметка наведена во фактурата. Доколку последниот ден од рокот на доспевање е неработен ден, тогаш рокот се продолжува до првиот нареден работен ден.

Датумот кога износот ќе се уплати на сметката на МКТ ќе се смета како датум на плаќање.

Доколку Партнерот поднесе приговор на фактура во смисла на член 6.7 подоле, Партнерот е должен фактурата да ја плати во наведениот рок на доспевање, додека оспорениот износ ќе се надомести во случај поднесениот приговор да е основан, во согласност со и по завршување на процедурата за решавање на приговори утврдена во Анекс 5 „Фактурирање“.

6.6. Доцнење со плаќањето

Доколку Партнерот не изврши целосно плаќање на фактурираниот износ до датумот на нејзиното доспевање, ќе се пресметува законска казнена камата за задоцнувањето, почнувајќи од првиот ден по датумот на доспевање, на целокупниот фактуриран износ, или во случај на плаќање на дел од фактурираниот износ, на преостанатиот износ за плаќање.

МКТ се откажува од примена на законската казнена камата во случај на доцнење со плаќањето од 1 (еден) ден. Во случај на доцнење за повеќе од 1 (еден) ден, Партнерот ќе плати казнена камата за секој ден доцнење од датумот на доспевање, вклучувајќи го и првиот ден на задоцнување.

МКТ ќе му исплати на Партнерот надомест на штета сразмерно со законска казнена камата на правилно оспорениот износ на фактурата од денот на плаќање на фактурата од страна на Партнерот, доколку во постапката за решавање по приговори утврдена во Анекс 5 „Фактурирање“ од ова РАО, се докаже дека приговорот на Партнерот е оправдан.

Износот на казнената камата ќе се пресметува во согласност со важечките законските прописи. Ваквата камата ќе се наведе како одделна ставка во фактурата од следниот Пресметковен период, или ќе се фактурира посебно.

Доколку Партнерот не ги исполнi своите обврски за целосно плаќање на доспеано побарување, МКТ може да одбие понатамошно обезбедување на Услугите и да го блокира Пристап сè до плаќањето на фактурата, по претходно известување испратено во писмена форма во кое е даден дополнителен рок од 12 (дванаесет) календарски денови за плаќање на долгот.

По истекот на овој рок, МКТ може да ја активира банкарската гаранција издадена за сметка на Партнерот. МКТ нема да продолжи да го обезбедува Пристапот сè до обновување на банкарската гаранција во смисла на Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“.

6.7. Приговори и спорови

Партнерот може да поднесе приговор на фактура во писмена форма во рок од 10 (десет) календарски денови од приемот на фактурата.

Поднесениот приговор не претставува основа за неплаќање на целосниот износ на фактурата во рокот за плаќање даден во истата.

Во случај на приговор по фактура МКТ и Партнерот ќе постапуваат во согласност со процедурата за решавање на приговори описана во Анекс 5 „Фактурирање“.

Секоја Страна ќе вложи максимални напори да ги разреши евентуалните спорови, несогласувања или разлики во мислење помеѓу нив, кои произлегуваат од или се во врска со имплементацијата, примената или толкувањето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, првенствено преку преговори помеѓу Страните преку лицата за контакт, а потоа преку процедура слична на описаната во Анекс 5 „Фактурирање“ иако причината за спорот може да не биде поврзана со фактурата.

6.8. Банкарска гаранција

- 6.8.1. Партнерот ќе обезбеди банкарска гаранција за Услугите за пристап предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, како предуслов за негова примена. Банкарската гаранција е безусловна, неотповиклива и може веднаш да се активира. Доколку МКТ и Партнерот имаат склучено друг(и) договор(и) за обезбедување на големопродажни услуги тогаш МКТ може да не побарува банкарска гаранција за обезбедување на Услугите за пристап предмет на ова РАО.
- 6.8.2. Основата за определување на износот на банкарската гаранција која Партнерот треба да му ја обезбеди на МКТ, роковите на нејзино обезбедување и времетраење, банки од кои истата може да се обезбеди и другите релевантни околности се дефинирани во Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“.
- 6.8.3. Услугите за пристап на МКТ ќе биде обезбедена само по доставување односно обновување на банкарската гаранција од Партнерот.

6.8.4. Во случај на раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, банкарската гаранција ќе му биде вратена на Партнерот откако тој ќе ги исплати сите неподмирени долгови кон МКТ.

Глава 7

Доверливост, заштита на податоците, одговорност

7.1. Доверливост на комуникациите

Двете Стари, МКТ и Партнерот, како и нивните Подружници, се обврзани да обезбедат доверливост на комуникациите. Тие ќе обезбедат нивните вработени да ги исполнуваат обврските кои произлегуваат од постоечките релевантни законски одредби со кои е регулирано обезбедувањето на доверливост на комуникациите.

7.2. Обврска за заштита на податоците

Двете Стари ќе подлежат на применливите правни одредби кои се однесуваат на заштита на личните податоци, особено на одредбите на ЗЕК и прописите донесени врз основа на него, како и Законот за заштита на личните податоци.

Страните внимателно ќе ги изберат вработените односно соработниците кои ќе ги обработуваат личните податоци, ќе ги информираат за сите правни аспекти од областа на заштита на податоците и ќе ги обврзат на заштита на тајноста на податоците.

Обврските на секоја Страна според оваа Референтна понуда за пристап за пренос на информации и/или податоци во врска со Претплатник на Партнерот или за прибирање, обработка, задржување или уништување на информации нема да се применуваат до овој степен до коишто на таа Страна истото и е забрането со применливите закони или прописи.

Партнерот го овластува МКТ да ги прибира, складира, задржува и/или уништува информациите и податоците во врска со Претплатници на Партнерот коишто се предмет на тајност за пренесување според прописите за заштита на податоци за единствена цел да му овозможи на МКТ да ги исполнува своите обврски Договорот за пристап склучен на основа на РАО во согласност со применливите закони или прописи.

МКТ ќе ги примени сите разумни технички и организациски мерки потребни за одржување на безбедноста, спречување на неовластен или незаконски пристап до или обработка на информации и податоци описаны во претходниот параграф и случајна загуба или уништување или оштетување на такви информации и податоци.

Доколку МКТ ги задржува и складира личните податоци добиени од Партнерот во согласност со оваа Референтна понуда за пристап и коишто се однесуваат на Претплатници на Партнерот, тоа ќе се врши на начин што ќе овозможи нивна логична поделеност од сопствените податоци на МКТ и од податоците на Претплатниците на МКТ.

Партнерот е обврзан да ги исполнува законските услови за да му овозможи на МКТ законски да ги обработува соодветните информации или податоци во согласност со Договорот за пристап склучен на основа на РАО.

Доколку една Страна („Страната Давател“) и доставува на другата Страна („Страната Примател“) информации, услуги или активности на барање на Страната Примател за цели на исполнување на законските обврски на Страната Примател, Страната Давател има право да и наплаќа на Страната Примател сума што ќе ги покрие трошоците за подготовкa и доставување на информации, услуги или активности.

7.3. Доверливост и тајност

Двете Страни се согласни дека ќе ја штитат тајноста и доверливоста на сите сознанија и сите информации кои се меѓусебно откриени, односно разменети во текот на преговорите за склучување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО. Страните нема да овозможат пристап до овие информации на трети страни и ќе ги користат единствено во врска со и за цел на спроведување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО. Сите информации ќе бидат третирани како доверливи ако се недвосмислено обележани како доверливи или ако потребата од нивна доверливост е евидентна од содржината или од другите околности, во рамките на разумните деловни релации.

Во случај на потреба од инволвирање на трети страни кои не се Подружници во рамките на соработката помеѓу Страните и откривање на доверливи информации на истите, потребна е претходна писмена согласност од засегнатата Страна, освен ако не е поинаку договорено со посебен писмен договор помеѓу Страните. Соодветен писмен договор ќе биде склучен и со третата страна за да се обезбеди усогласеност на нејзиното делување со одредбите од Договорот за пристап склучен врз основа на РАО. Секоја Страна има право да се служи со посредство на трети страни, подизведувачи или поддоговарачи за исполнување на некоја од нејзините обврски од Договорот за пристап склучен на основ на РАО и при тоа треба истите да ги обврзе со договор за доверливост согласно одредбите од овој член 7.3. За ангажирање на подизведувачите и поддоговарачите не е потребна претходна писмена согласност од другата Страна.

Сите доверливи информации кои едната Страна ги добива од другата Страна вклучително и сите копии од истите информации, ќе и бидат вратени на другата Страна на нејзино барање, или на барање на лице носител на валидно полномоштво издадено од таа Страна, каде што за ова ќе има оправдан интерес. Во смисла на претходното, ниедна од Страните нема право да ги задржи ваквите податоци.

Прибавувањето на податоци нема да произведе никакви права на користење на истите, и понатамошното користење на добиените податоци ќе биде забрането.

Обврската за доверливост и тајност на податоците завршува 3 (три) години по раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО по било кој основ.

Обврската за доверливост не важи само во случај доколку доверливи податоци во смисла на овој член ќе бидат побарани од било која страна за потребите на надлежен државен орган, врз основа на законски предвидена постапка.

7.4. Откривање на информации

За време на важноста на Договорот за пристап склучен на основ на РАО, Страната Примател може да ги користи доверливите информации само за целите на Договорот за пристап склучен на основ на РАО и без ограничување на времето нема да открива било какви доверливи информации на трети лица без

претходна согласност во пишана форма од страна на овластениот претставник на Страната Давател, освен во случаите кои се наведени подолу, или нивна употреба за маркетинг, продажба или за било какви цели ориентирани за корисничкиот пазар.

Страната Примател има право да ги открие доверливите информации: (i) во врска со какви било законски или арбитражни постапки кои произлегуваат од или се во врска со било каков деловен однос меѓу Страните кој се базира на Договорот за пристап склучен на основ на РАО; или (ii) доколку се бара со налог од надлежниот суд, без разлика дали е под некаква постапка за откривање на документи или слично; или (iii) според било кој закон или пропис во согласност со кој што се бара од таа Страна да дејствува; или (iv) на владино, банкарско, даночно или друго регулатормо тело со стварна надлежност. Сепак, доколку се случи ваков настан, Страната Примател и доставува на Страната Давател писмено известување пред таквото откривање.

Страната Примател презема соодветни безбедносни мерки на претпазливост, кои се во најмала рака споредливи со мерки на претпазливост кои што се преземаат за заштита на нејзините сопствени доверливи информации од слична природа и важност (кои не се ништо поразлични од вообичаените разумни мерки на претпазливост), за да ги сочуваат доверливи доверливите информации и да не ги откриваат на трети лица, освен во случаите предвидени со Договорот за пристап склучен на основ на РАО. Страната Примател може да ги открие доверливите информации, само врз основа на она што мора да се знае, на своите претставници, кои што се обврзани со Договорот за пристап склучен на основ на РАО или сличен договор со истите услови како што може да се дополнува од време на време како што е наведено во Договорот за пристап склучен на основа на РАО.

Страната Примател може да ги открива доверливите информации на други лица што не се наведени во Договорот за пристап склучен на основа на РАО само (i) со претходна пишана согласност од другата страна за таквото откривање и (ii) откако лицето на кое што треба да му се откријат доверливите информации, склучило договор за доверливост со Страната Давател, којшто воглавно ги содржи обврските за доверливост што се изнесени во овој член.

По писмено барање со појаснување од Страната Давател, Страната Примател ги вложува сите разумни напори за да ги врати или уништи сите достапни оригинални, копии, репродукции и резимеа на доверливите информации добиени во било каква форма од Страната Давател. За таквата активност, Страната Примател доставува писмена потврда до Страната Давател.

7.5. Одговорност

Секоја Страна е одговорна да обезбеди соодветно експертско ниво на знаење и внимание дејствувајќи во својство на одговорен оператор на електронска комуникациска мрежа по текот на исполнувањето на своите обврски кои што произлегуваат од Договорот за пристап склучен на основа на РАО.

Одговорноста за било каква штета предизвикана од некоја од Страните (Несовесна Страна) се ограничува на реалните загуби и директно настанатата штета од другата Страна (Совесна Страна), како резултат од повреда на Договорот за пристап склучен на основа на РАО од Несовесната Страна. Реалната загуба, односно директната штета без никакво ограничување, ги вклучува сите надоместоци, сметки, казнени плаќања, плаќања во согласност со обврските и трошоци кон кое било трето лице исплатени од Совесната Страна како резултат на неможноста на Несовесната Страна правилно да ги имплементира и почитува одредбите од Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, до степен и

под услов Советсната Страна да не ја надоместила претходно наведената штета врз основа на осигурување или налог од трето лице. Ниту една Страна нема право на барање за надомест за штета според овој член во форма на идна нереализирана заработка или друг вид на индиректна, последователна отштета, освен во случајот наведен во ставот подолу.

Ограничувањата наведени во претходниот став нема да се однесуваат на штетите предизвикани од намерна злоупотреба од Несовесната Страна, при што Советсната Страна има право, освен горенаведената оштета исто така да бара надомест на штета од идна, загубена заработка за период од шест (6) месеци од месецот во кој што настанала штетата. Пресметката на загубената заработка се базира на просечната вредност за последните шест (6) месеци од неоспорените фактури издадени врз основа на генериралиот сообраќај, кој што е предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО помножен по шест (6) месеци. Кога Договорот за пристап склучен врз основа на РАО се применува во пракса за период пократок од шест (6) месеци од моментот на настанување на штетата на Советсната Страна, загубената заработка се пресметува врз основа на просечната вредност на сите неоспорени фактури издадени врз основа на генериралиот сообраќај од моментот на настанување на штетата и помножен со бројот на месеците во кои што Договорот за пристап склучен на основа врз РАО бил во сила.

Секое барање за оштета се документира и докажува од Советсната Страна и се поднесува до Несовесната Страна со разумен степен на деталност и во рамките на разумен временски период.

Пресметките на оштетата соодветно ги вклучуваат приходите и трошковните елементи на Советсната Страна.

Ниту една Страна нема да биде одговорна ниту ќе може да бара оштета од другата Страна поради неизвршување или неправилно, задоцнето или нецелосно извршување што произлегува од околностите за кои Страната нема да се смета за одговорна (настан на Виша сила).

Ниту една Страна нема да биде одговорна во поглед на овој Договорот за пристап склучен на основа на РАО за неисполнување на обврските од истиот ако другата Страна намерно или од небрежност не успеала да исполнi друга обврска или должност, неопходни за имплементација на повредената обврска.

МКТ нема да има никаква одговорност за било каква трансакција која Партерот ја започнал со трети лица, при користењето на било која Услуга за пристап.

МКТ ќе нема никаква одговорност или одговорност за содржината пренесувана преку било која Услуга или за какви било информации или содржини на интернет. Ова не се однесува на содржината понудена од страна на МКТ.

Глава 8

Прекин на услугите

8.1. Привремена суспензија на Услугите предмет на Договорот за пристап склучен на основа на РАО

Доколку Мрежата на едната Страна спротивно влијае врз правилното работење на Мрежата на другата Страна („Загрозената Страна“), и/или претставува директна закана по безбедноста на било кое лице, животот или здравјето на тоа лице, Загрозената Страна, откако на другата Страна и дала известување доволно време однапред како што може разумно да се очекува според околностите, може да ги стави во суспензија, до оној степен и период колку што е потребно, обврските што произлегуваат од Договорот за пристап склучен на основа на РАО, онолку време колку што е неопходно за да се обезбеди правилно функционирање на својата Мрежата и/или да обезбеди безбедност на живот или здравјето на одредено лицето. Секое вакво суспендирње ќе биде разумно, пропорционално и упатено за да обезбеди соодветно функционирање на Мрежата на Загрозената Страна и/или безбедноста, живот или здравјето на било кое лице. Во случај на суспензија, другата Страна веднаш се известува за тоа. Двете Страни ќе ги вложат сите разумни напори за да го сведат периодот на мирување на минимум.

8.2. Привремен прекин на услугите

МКТ има право во било кое време и без никаква одговорност да ја измени, прошири, намали, подобри, одржи или поправи сопствената Мрежа дури и ако има потреба од привремено мирување на целото или дел од обезбедувањето на Услугите за Пристап предмет на оваа Референтна понуда за пристап. МКТ претходно ќе го извести Партерот за било каква предложена промена, проширување, намалување, подобрување, одржување или поправка како што е разумно според околностите пред почетокот на било која активност која што ќе влијае или може да влијае на обезбедувањето на Услугите за Пристап со времетраење подолго од 30 (триесет) минути, но не подоцна од 2 (две) недели пред почетокот на таквата активност. МКТ ќе ги вложи сите разумни напори за да сведе каков било прекин на Услугите за пристап предмет на РАО на минимум.

Доколку е неопходно итно да се прекинат Услугите за пристап предмет на РАО во согласност со овој член, обврските кои што се однесуваат на претходното известување нема да се применуваат доколку претходното известување или претходниот договор е невозможен од оправдани причини или доколку тоа ја одложува корекцијата на веќе настанатите пречки. Во ваков случај, известувањето се испраќа веднаш по настанувањето на претходно споменатата околност.

МКТ има право привремено да ги прекине Услугите за пристап предмет на Референтната понуда за пристап, доколку таквиот прекин е неопходен:

- 1) од причини на јавна безбедност, воена или вонредна состојба по барање на надлежен државен орган; или
- 2) заради заштита на својата комуникациска мрежа од нанесување штета; или

- 3) во случај на ненадеен или непредвиден пораст на обем на генериран сообраќај од страна на Партнерот повеќе од предвидениот обем на сообраќај во согласност со член 8.3.1 точка 2 и точка 3; или
- 4) доколку Партнерот ги злоупотребува Услугите за Пристап предмет на РАО обезбедени од МКТ надвор од целите и опсегот на Договор за пристап склучен врз основа на РАО.

Секоја Страна се согласува да и обезбеди на другата Страна претходно доставено писмено известување за било каква поголема планирана или очекувана измена, која што има или веројатно ќе има влијание врз Пристапот, како што е дефинирано во член 2 од Анекс 7 „Процедури за усправување со пречки“.

8.3. Сuspendирање, ограничување и исклучување на Услугите кон Претплатник на Партнерот

8.3.1. МКТ може да ги ограничи Услугите за пристап предмет на РАО во следниве случаи:

- 1) Согласно одредбите од член 8.1; или
  - 2) Во случај на 2 (два) пати поголем сообраќај по Услуга од Претплатниците на Партнерот отколку просечниот сообраќај во главен сообраќаен час измерен во последните 5 (пет) дена со најголем сообраќај од последните 7 (седум) дена во одредена Локацијска област, и доколку таквиот сообраќај има негативно влијание врз правилното функционирање на Мрежата на МКТ, МКТ ќе превземе соодветни мерки и ќе воспостави брза комуникација со Партнерот за разрешување на ситуацијата; или
  - 3) Во случај на 2 (два) пати поголем сигнализацијски сообраќај од Претплатниците на Партнерот, отколку просечниот сигнализацијски сообраќај во главен сообраќаен час измерен во последните 5 (пет) дена со најголем сообраќај од последните 7 (седум) дена и доколку таквиот сообраќај има негативно влијание врз правилното функционирање на Мрежата на МКТ, МКТ ќе превземе соодветни мерки и ќе воспостави брза комуникација со Партнерот за разрешување на ситуацијата.
- 8.3.2. Во било која од ситуациите описаны во членот 8.3.1, Страните вложуваат најголеми напори за изнаоѓање на заедничко прифатливо решение за проблемот. Процедурите за постапување со пречки описаны во Анекс 7 „Процедури за усправување со пречки“ се применуваат како што соодветствува.
- 8.3.3. Партнерот се обврзува привремено да ги прекине или ограничи Услугите за пристап предмет на РАО обезбедени преку Мрежата на МКТ кон Претплатник на Партнерот поради злоупотреба на електронската комуникациска услуга од односниот Претплатник на Партнерот, се додека таквата злоупотреба не се отстрани или додека техничките мерки за спречување на ваква злоупотреба не се имплементираат или од било какви други причини поради кои Партнерот има право привремено да ги стави во мирување или ограничи Електронските комуникациски услуги кон Претплатник на Партнерот во согласност со применливите прописи. Злоупотребата на Електронската комуникациска услуга од страна на Претплатник на Партнерот може посебно да се воведе, но без ограничување, со неовластена употреба на порти (Gateway) и/или СИМ кутии или употреба на Услугите за Пристап надвор од доменот на нивната цел.
- 8.3.4. Партнерот се обврзува да го исклучи Претплатникот на Партнерот од Мрежата на МКТ во следниве околности:
- Претплатникот на Партнерот предизвика пречки на јавната телекомуникациска опрема на Мрежата на МКТ без овластување или дозволува таква интерференција од трето лице, дури и од небрежност; или

- Претплатникот на Партнерот поврзе на Мрежата на МКТ терминална комуникациска опрема што не е во согласност со условите утврдени од применливите закони и прописи или ја користи таквата опрема во спротивност со одобрените услови и не се исклучува откако од него е побарано да ја исклучи таквата опрема од страна на Партнерот; или
- Претплатникот на Партнерот ги користи електронските комуникациски услуги на начин кој што го спречува надгледувањето на нивната употреба од страна на МКТ; или
- Претплатникот на Партнерот предизвикува значителна материјална или оперативна штета на МКТ; или
- од било каква друга причина според која Партнерот има обврска да го исклучи Претплатникот на Партнерот од Мрежата на МКТ во согласност со применливите прописи.

8.3.5. Партнерот ќе ги исполни своите обврски наведени во членовите 8.3.3 и 8.3.4 врз основа на писмено барање доставено од страна на МКТ. Партнерот се обврзува привремено да ги суспендира или ограничи Услугите за пристап на Претплатникот на Партнерот или да го исклучи Претплатникот од Мрежата на МКТ, колку што е технички можно побрзо.

8.3.6 МКТ ќе соработува со Партнерот во врска со било какви тужби, барања или судска постапка поведена од страна на Претплатник на Партнерот, вклучувајќи обезбедување на докази и записи што произлегуваат од нив или како резултат на:

- суспензија или ограничување на Услугите за пристап предмет на РАО обезбедени преку Мрежата на МКТ кон таквиот Претплатник на Партнерот под околностите од член 8.3.3, или
- исклучување на таквиот Претплатник на Партнерот од Мрежата на МКТ под околностите од член 8.3.4, направено врз основа на писменото барање на МКТ поднесено до Партнерот според член 8.3.5.

8.3.7. Без да е во спротивност со членовите 8.3.3 и 8.3.4, Партнерот во добра волја го прегледува било кое барање на МКТ, освен барањето од член 8.3.5, за:

- суспензија или ограничување на Услугите за пристап предмет на РАО обезбедени преку Мрежата на МКТ до таков Претплатник на Партнерот, или
- исклучување на таквиот Претплатник на Партнерот од Мрежата на МКТ.

Доколку врз основа на проценка од Партнерот има доволно основи за побараната суспензија или ограничување или исклучување, Партнерот постапува по таквото барање на МКТ. Партнерот го испитува барањето на МКТ според овој член со голема посветеност и големо внимание кое не е помало во споредба со вниманието на Партнерот во случаи споредливи со испитувањата на Партнерот врз основа на своја сопствена иницијатива.

8.3.8. Доколку се случи повторлива измамничка и/или неовластена употреба на Мрежата на МКТ од страна на Претплатници на Партнерот и ако таквата измамничка и/или неовластена употреба резултира со материјална штета или загуби на МКТ и ако таквата измамничка и/или неовластена употреба не може да се спречи или отстрани со разумна примена на процедури наведени во членовите 8.3.5 и 8.3.7, или примената на овие одредби може да повлече ризици поврзани со потенцијалната примена на член 8.3.7 за МКТ, Страните можат да започнат преговори со цел да го изменат или дополнат овој член 8.3 со цел да спречат или да отстранат таков вид на измамничка и/или неовластена употреба.

8.3.9 Доколку Партнерот не реагира и го остави Претплатникот на Партнерот активен за период од 3 (три) дена по поднесувањето на писменото барање од МКТ, како што е дефинирано во член 8.3.5, МКТ има

право да го блокира пристапот на таквиот Претплатник на Партнерот на својата Мрежа. Во таков случај Партнерот нема да може да бара надомест на штета од МКТ.

8.4. Предвиден прекин на услугите

Во случај на очекуван прекин на услугите МКТ претходно писмено ќе го извести Партнерот за времето, причината и условите на прекинот. Процедурата за отстранување на пречки ќе се извршува согласно одредбите од Анекс 7 „Процедури за исправување со пречки“.

Планираниот прекин на Услугата нема да влијае на континуитетот на правниот однос на Страните.

8.5. Непредвиден прекин на услугите

МКТ има право да изврши непредвиден прекин на Услугите доколку Партнерот прекрши некоја од обврските преземени со правниот однос на Страните воспоставен со Договорот за пристап склучен на основа на РАО, а особено доколку:

- 1) ја прекрши својата обврска за плаќање на надоместоците согласно утврденото во Глава 6 и не го плати доспеаниот долг и по истекот на рокот утврден во член 6.6;
- 2) не ја обнови или зголеми вредноста на банкарската гаранција согласно член 6.8 и Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарската гаранција“;
- 3) ја прекрши обврската за спречување злоупотреби на сопствената мрежа и/или мрежата на МКТ или доколку презема или толерира активности кои причинуваат материјална или нематеријална штета на МКТ, активности кои не се во согласност со закон и законски прописи и покрај применено писмено известување и даден разумен временски рок за исправање на ваквото прекршување кој не може да биде пократок од 5 (пет) дена;
- 4) ги прекршува обврските за типот на Услугата која е овозможена врз основа на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО и покрај применено писмено известување и даден разумен временски рок за исправање на ваквото прекршување кој не може да биде пократок од 5 (пет) дена;
- 5) прекрши други обврски дефинирани во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“ на ова РАО, и покрај применено писмено известување и даден разумен временски рок за исправање на ваквото прекршување кој не може да биде пократок од 5 (пет) дена;
- 6) не достави навремено предвидувања за сообраќајот согласно член 5.5; или
- 7) сериозно прекрши други обврски од Договорот за пристап склучен врз основа на РАО и покрај применото писмено известување за таа цел и дадениот разумен рок за исправување на таквото прекршување.

МКТ има право да изврши прекин на Услугите, доколку вкупниот фактуриран и нефактуриран долг на Партнерот го надмине за 10% износот на обезбедената банкарска гаранција и доколку Партнерот го надмине рокот за обезбедување на ревидирана банкарска гаранција утврдена во Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“ и покрај применено писмено известување и даден разумен временски рок кој не може да биде пократок од 5 (пет) дена.

Во случаите наведени во претходниот став, Партнерот ќе му исплати надомест на МКТ за трошоците направени во врска со исклучувањето и повторното вклучување на Пристапот.

Доколку исклучувањето на Услугите е направено поради причини наведени во потточките 3) и 4) на овој член, тогаш Партнерот дополнително ќе му исплати на МКТ и надомест на евентуалната штета која била предизвикана на МКТ од прекршувањето на договорните обврски. Притоа, правилата за надомест на штета ќе се определат согласно член 7.5 од ова РАО.

Доколку се утврди дека МКТ неоправдано извршил прекин на услугите на Партнерот кои не се во согласност со одредбите од став 1 од овој член, тогаш МКТ ќе исплати надомест на штета која Партнерот ја претрпел во периодот кога бил неоправдано исклучен согласно правилата определени во член 7.5 од ова РАО.

Глава 9

Важност и измени на Референтната понуда за пристап на МКТ

- 9.1. Оваа Референтна понуда за пристап стапува на сила на датумот на прием на конечната одлука на АЕК за одобрение на истата. МКТ е должен да ја објави истата во рок од 5 дена од добивањето на конечната одлука на АЕКа цените одобрени во истата ќе се применуваат првиот ден од наредниот месец кој следи по месецот во кој е добиено одобрението од АЕК, без определен рок на важност. Истата може да биде изменета и дополнета по барање од АЕК или по одобрена иницијатива на МКТ согласно законските одредби.
- 9.2. Доколку по извршената анализа на релевантниот пазар АЕК утврди дека МКТ повеќе не е оператор со значителна пазарна моќ на пазарот на услуги за кои се однесува оваа Референтна понуда за пристап, истата ќе престане да важи на денот на приемот на Одлуката на АЕК за отповикување на Одлуката за определување на оператор со значителна пазарна моќ. Во таков случај, МКТ нема да биде обврзан:
  - да продолжи да преговара врз основа на оваа Референтна понуда за пристап дури и во случај кога Барање било доставено пред датумот на Одлуката на АЕК за отповикување на Одлуката за определување на МКТ како оператор со значителна пазарна моќ; и
  - да ја обезбедува Услугата која била предмет на РАО по 30 (триесет) дена од денот на укинување на РАО.
- 9.3. Доколку МКТ ја измени и дополни оваа Референтна понуда за пристап со одобрение на АЕК – и измените и дополнувањата влијаат на претходно склучен Договор за пристап, МКТ ќе го достави до Партнерот изменет и дополнет Договор за пристап во рок од 15 (петнаесет) календарски дена од денот на објавувањето на својата веб страница. Одредбите од изменетата и дополнетата Референтна понуда за пристап имплицитно ќе станат дел од Договорот за пристап.

Глава 10

Времетраење, раскинување и измена или дополнување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО

10.1. Времетраење на важноста на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО

Договорот за пристап склучен врз основа на РАО ќе стапи на сила на денот на неговото потпишување и останува на сила во текот на иницијалниот период на важност од 5 (пет) години.

Договорот за пристап склучен врз основа на РАО може да биде раскинат, во согласност со неговите одредби или соодветните закони.

10.2. Предвремено раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО

Договорот за пристап склучен врз основа на РАО може да биде предвремено раскинат на еден од следните начини:

- а) со заедничка спогодба на двете Договорни Стани како што е регулирано во член 10.3, или
- б) со еднострano раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО од една од Договорните Стани како што е дефинирано во член 10.4.

Во случај на раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО по било кој основ, Партнерот нема право да бара враќање на платени средства по основ на Надоместоци за Пристап дефинирани во член 6.1, ниту на надомест на идна неостварена заработка.

10.3. Раскинување со заедничка спогодба

Секоја од Договорните Стари може да иницира предвремено раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО по пат на заедничка спогодба.

Условите за раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО по овој основ ќе се сметаат за исполнети кога овластените претставници на двете Договорни Стари ќе се согласат на истото и ќе склучат писмен акт за престанок на неговата важност.

10.4. Еднострano раскинување

10.4.1. Раскинување поради укинување на Референтната понуда за пристап

Во случај на укинување на обврската за Референтна понуда за пристап, МКТ има право да го раскине Договорот за пристап склучен врз основа на РАО по истекот на рокот од 30 (триесет) дена од денот на приемот на писмениот известување испратено од страна на МКТ до Партнерот во врска со укинувањето на обврската за Референтна понуда за пристап.

10.4.2. Раскинување поради прекршување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО

МКТ има право еднострено и предвремено да го раскине Договорот за пристап склучен врз основа на РАО со Партнерот, доколку Партнерот прекршува или ненавремено и/или нецелосно исполнува една или повеќе обврски од Договорот или го злоупотребува постоењето на Договорот за реализација на други цели кои не се договорени помеѓу Страните.

Пред раскинувањето на Договорот, МКТ ќе испрати писмено предупредување до Партнерот со наведување на договорните обврски кои се прекршени и наведување на начинот на нивното прекршување.

Согласно условите наведени во Глава 8, доколку мрежата на едната Страна неповолно влијае на нормалната работа на мрежата на другата Страна, или пак претставува закана за безбедноста, другата Страна може да прекине да ги обезбедува услугите до степен и во период кои се разумни со цел да се обезбеди нормална работа на нејзината мрежа и намалување на ризикот по сигурноста.

Раскинувањето по овој основ може да се изврши за секое прекршување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО кое влијае врз целосното и навременото остварување на неговиот предмет односно цел, а особено, но не ограничувајќи се на следните причини:

- 1) Доколку Партнерот не ги исполни обврските за зголемување на Водовите за пристап согласно одредбите за димензионирање во Анекс 1 „Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ“ во делот каде дефинирани принципите на рутирање;
- 2) Доколку Партнерот прекршува или злоупотребува договорни одредби за постигнување на цели кои не се утврдени во РАО; или
- 3) Доколку Партнерот на друг начин ја злоупотребува Мрежата и/или му причинува штета на МКТ.

Доколку наведените прекршувања не бидат исправени во рок од 15 (петнаесет) дена по приемот на писменото предупредување МКТ може да испрати писмо за еднострano раскинување без дополнителен отказен рок.

Доколку фактите и околностите кои се основ за раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО бидат исправени во текот на временскиот рок даден во известувањето, Договорот ќе остане во полна важност и дејство, а известувањето за раскинување ќе се смета за неважечко.

10.4.3. Раскинување без дополнителен отказен рок

МКТ има право на еднострano предвремено раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО без давање на дополнителен отказен рок доколку Партнерот:

- 1) Стане финансиски инсолвентен, против него е поведена стечајна постапка или постапка за ликвидација на трговското друштво, од моментот на настанување на една од овие околности; или
- 2) Престане важноста на издадените дозволи за работа или неговата јавна комуникациска мрежа престане да биде функционална за обезбедување на Услугите за пристап кои се уредени со Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, од моментот на престанокот на важноста на дозволата или од моментот на прекинот на функционирањето на мрежата; или

- 3) Во текот на траењето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, повеќе од два пати, или континуирано во период подолг од 15 (петнаесет) дена прекршува или ненавремено и/или нецелосно исполнува една или повеќе договорни обврски или го злоупотребува постоењето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО за реализација на други цели кои не се договорени помеѓу Договорните Страни, во смисла на член 10.4.2, од моментот на исполнување на еден од наведените два услови;
- 4) Ги прекрши одредбите дефинирани во член 3.3; или
- 5) Не ја обезбеди или не ја обнови банкарската гаранција во временските рокови наведени во Анекс 6 „Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција“.

Било која од Страните има право еднострано да го раскине Договорот за пристап склучен врз основа на РАО во случај на Виша сила, како што е описано во член 11.2, со континуирано времетраење повеќе од 3 (три) месеци, со достава на писмено известување до другата Страна без дополнителен отказен рок.

10.5. Обврски при престанување на важноста на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО

По престанување на важноста на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО (по било кој основ) сите Надоместоци за Пристап и Услугите за Пристап извршени до денот на престанување на важноста на Договорот доспеваат за плаќање.

Сите оспорени износи за кои Партнерот поднел приговор на фактура ќе се решат согласно Глава 2 од Анекс 8 „Фактурирање“.

Доколку причината поради која се раскинува Договорот за пристап склучен врз основа на РАО повлекува и плаќање на надомест на штета, во смисла на член 7.5, Партнерот е должен на МКТ да му го плати и таквиот надомест, врз основа на доставена фактура.

Сите плаќања по основ на овој член треба да се извршат најкасно во рок од 1 (еден) месец од денот на раскинувањето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО.

Глава 11

Завршни одредби

11.1. Составни делови на Референтната понуда за пристап

Во прилог на овој, главен текст, на Референтната понуда за пристап на МКТ, следните Анекси ќе бидат инкорпорирани, по следниот редослед:

Анекс 1	Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ
Анекс 2	Предвидувања за сообраќај
Анекс 3	Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови
Анекс 4	Надоместоци
Анекс 5	Фактурирање
Анекс 6	Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција
Анекс 7	Процедури за постапување со пречки

11.2. Виша сила

Виша сила претставува секој настан кој настанува неизбежно или е надвор од контрола и е независен од активностите и лицата на страните, како што се: војна, граѓански нереди, природни непогоди, пожар, поплава или други неизбежни вонредни состојби кои го спречуваат во значителна мерка или сосема го оневозможуваат обезбедувањето на договорените услуги.

Било кој настан на Виша сила ќе ги ослободи Страните од нивните обврски кои произлегуваат од оваа Референтна понуда за пристап и Договорот за пристап склучен врз основа на РАО и до степен до кој таквиот настан на Виша сила ја спречува погодената Договорна Страна во исполнувањето на договорните обврски и во текот на периодот во кој таквиот настан на Виша сила постои. Доколку како резултат на Виша сила, при извршувањето на обврските, некоја од Договорните Страни е само делумно погодена, оваа Договорна Страна е одговорна за извршувањето на обврските кои не се погодени од Виша сила.

Страните се согласни меѓусебно да се известуваат за постоењето на било какви околности кои се надвор од нивната контрола, а кои предизвикуваат неостварување или незадоволително остварување на Референтната понуда за пристап и Договорот за пристап склучен врз основа на РАО веднаш по настанувањето на ваквите околности и да соработуваат со добра волја заради превенција на вакви околности и надминување на последиците од ваквите настани.

Известувањето за настанување и завршување на околност на Виша сила ќе се врши во писмена форма, согласно одредбите наведени во член 11.5.

Секоја Страна е должна да започне со извршување на договорните обврски во најскоро можно време по престанокот на настанот на Виша сила.

11.3. Права на интелектуална сопственост, јавни известувања и изјави

Ниедна Страна нема да користи логото, трговски марки, патенти, авторски права или други права за интелектуална или индустриска сопственост што припаѓаат на и/или ја претставуваат другата Страна без претходно добиена писмена согласност од другата Страна. Потпишувањето на Договор за пристап склучен врз основ на РАО нема да предизвика доделување на правото на користење на права на интелектуална или индустриска сопственост на една Страна во корист на другата Страна.

Партнерот е обврзан да овозможи техничко решение, врз основа на кое логото/трговската марка на МКТ нема да се прикажува на екранот на телефонскиот апарат на Претплатникот на Партнерот.

Партнерот нема да ја користи или да упатува на мрежната покриеност на МКТ како да е негова сопствена мрежна покриеност, туку само и постојано како достапност на услуга на Партнерот.

Страните се согласни дека во поглед на справување со било какви прашања од печатот или медиумите во врска со Пристап и/или односот меѓу Страните според овој Договорот за пристап склучен врз основ на РАО и пред давање на било каква изјава во медиумите или печатот во врска со таквите прашања, соодветните претставници за односи со јавност на двете Страни брзо ќе спроведат дискусији, со цел да се договорат за условите од истите.

Страните имаат право да:

- ја именуваат соодветната Страна како давател/ купувач на Услугите за пристап до/од другата Страна при комуникација во врска со факти и да користат јавно објавени информации дадени во согласност со став 3 од овој член за одговарање на соодветни прашања од (потенцијални) корисници; и/или
- го вклучат името на другата Страна и потребениот фактички опис на услугите или другите обврски што се исполнуваат според Договорот за пристап склучен врз основа на РАО во своите годишни извештаи до своите акционери и/или било која изјава потребна заради законски, сметководствени цели, цели на корпоративно управување, регулаторни барање или заради интерна комуникација со вработените.

Без да е во спротивност со другите одредби според овој член 11.3, секоја Страна се согласува да се консултира со другата Страна со цел да се осигура дека сите фактички јавни изјави коишто ќе станат достапни во јавност во врска со воспоставување и/или функционирање на пристапот на Мрежата и/или односот меѓу Страните според Договорот за пристап склучен врз основ на РАО се доследни и точни во врска со реалните факти.

11.4. Известувања

Сите известувања и документи кои се доставуваат во согласност и во врска со ова РАО ќе бидат составени во писмена форма на македонски јазик и потпишани од овластени лица на страна која го испраќа таквото известување или документ.

11.5. Надлежен суд

Доколку спорот настанат помеѓу Страните не биде решен во рок од 60 (шеесет) дена од денот на започнување на постапката за решавање на спор спроведена согласно член 6.7 и согласно процедурата за посредување описана во Анекс 5 “Фактурирање” од ова РАО, нездоволната Страна може да започне судска постапка за негово решавање пред Основниот Суд Скопје 2 Скопје како надлежен суд за негово решавање.

Анекс 1

Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ

1. Услуги за Пристап на МКТ предмет на Референтната понуда за пристап

Услугите за пристап обезбедени од страна на МКТ на Партнерот врз основа на оваа Референтна понуда за пристап се следните:

- Препродажба на мобилни услуги за MBMO Препродавач
- Услуга за оригинација на говор за MBMO Препродавач
- Услуга за оригинација на СМС за MBMO Препродавач
- Услуга за оригинација на MMC за MBMO Препродавач
- Услуга за пренос на податоци за MBMO Препродавач
- Услуга за оригинација на говор за Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор
- Услуга за оригинација на СМС за Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор
- Услуга за оригинација на MMC за Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор
- Услуга за пренос на податоци за Целосен мобилен виртуелен мрежен оператор
- Услуга за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг
- Услуга за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг
- Услуга за оригинација на MMC за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг
- Услуга за пренос на податоци за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг
- Услуги за пристап за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор обезбедени од страна на МКТ

2. Препродажба на мобилни услуги за MBMO Препродавач

Со оваа услуга МКТ му овозможува на MBMO Препродавачот препродажба на мобилни говорни, СМС и MMC и податочни услуги, дел од малопродажната понуда на МКТ кон своите крајни корисници, во согласност со поднесеното барање од страна на Партнерот и позитивните законски прописи.

МКТ на барање на Партнерот ќе му ги обезбедува СИМ картичките во групи од по 1000 парчиња, во временски рок од 30 дена од денот на пристигнатото барање на Партнерот.

Постојат два вида на СИМ картички: нови СИМ картички и СИМ картички за промена. Партнерот во барањето задолжително треба да наведе за кој тип на СИМ картичка се однесува барањето.

Страните меѓусебно ќе се договораат за бројот на нарачани нови СИМ картички, со цел да бидат задоволени потребите на двете страни. Секако од една страна Препродавачот да биде обезбеден со задоволителен број на нови СИМ картички и од друга страна ресурсите на "HLR" мрежната опрема и расположливиот опсег на броеви да не биде блокиран со прекумерен износ на нови СИМ картички кои најверојатно нема да бидат активирани во близка иднина. На новите СИМ картички ќе им биде доделен IMSI со одреден MSISDN, додека СИМ картичките за промена ќе треба дополнително да им биде доделен веќе активираниот MSISDN.

2.1. Услуга за оригинација на говор за MBMO Препродавач

2.1.1. Услугата за оригинација на говор за MBMO Препродавач е јавна електронска комуникациска услуга преку која Претплатник на Партнерот кој се движи во рамките на мрежно покривање на МКТ може да оригинира и воспостави гласовен повик од пренослив терминал поврзан на крајната точка на Мрежата на МКТ до друга крајна мрежна точка.

MKT како ММО или мобилен мрежен оператор за Партнерот, ќе дефинира посебна IMSI потсерија што ќе биде во рангот на постоечката IMSI серија на MKT 294 01. Големината на резервираната IMSI потсерија ќе зависи од предвидувањата на Партнерот. MKT ќе обезбеди нова серија на броеви и истата ќе му ја додели на Партнерот за негово користење. Серијата ќе има свој OCRC код 13XX и ќе се разликува од постоечкиот OCRC на MKT 1300. На овој начин MKT го обезбедува процесот на преносливост на броеви помеѓу MKT и Партнерот, како и меѓу Партнерот и останатите мобилни национални оператори.

Дополнително MKT ќе му овозможи на Партнерот да користи платформи и сервиси што ги има и за сопствените корисници согласно постоечките технички можности на MKT и барањето на Партнерот. Во поглед на искористеноста на соодветните платформи, MKT ќе има иста приоритетизација за корисниците на MBMO Препродавач и своите сопствени корисници. Тоа воедно значи и дека корисниците на MBMO Препродавач, во сите сообраќајни сценарија остварени во мрежата на MKT како и во роаминг, ќе имаат ист приоритет како и корисниците на MKT (освен во специјални случаи кога има испад или загушување на мрежа). За корисниците на MBMO Препродавач, MKT ќе овозможи два кориснички модели (при пејд и/или пост пејд корисници).

MKT ќе овозможува соодветен пристап за провизионирање на корисниците на MBMO Препродавач корисниците (активирање, деактивирање, соодветни забрани, промена на тарифен модел, пристап на соодветна технологија за пренос на податоци, 2G, 3G, 4G итн.).

MKT ќе овозможи глобални провизионирања за корисниците за MBHO Препродавачот на мрежните елементи на кои Партнерот т.е. MBMO Препродавачот, ќе нема пристап (провизионирање на IMSI серии, дефинирање на профили во HLR, активирање на параметри за автентикација, пристап на LTE мрежа итн.)

MKT ќе ги конфигурира при пејд и/или пост пејд тарифните модели избрани од страна на MBMO Препродавач и ќе учествува во нивното тестирање и валидација, во временски рок не подолг од еден месец мерено од почетокот на тестирањето.

MKT ќе му овозможи на MBMO Препродавачот да ги користи постојните национални и интернационални интерконекции креирани за MKT корисниците. Од аспект на останатите интерконекциски партнери, корисниците на MBHO Препродавачот ќе имаат ист статус како и MKT корисниците.

MKT ќе му овозможи на Партнерот да ги користи постојните роаминг договори со постојните роаминг партнери. За корисниците на MBMO Препродавачот ќе бидат достапни истите пост пејд и/или при пејд опции како и за MKT корисниците, вклучувајќи ги соодветните мрежни покривања.

Процесот на преносливост на броеви ќе биде комплетно обезбеден од MKT како мобилен оператор на MBMO Препродавачот. MKT ќе ги овоможи методите за сигнализација, за воспоставување и рутирање на повици на национално ниво, QoS (Query on Release) и ACQ (All Call Query), согласно постоечкиот модел со соодветниот интерконекциски партнери.

Партнерот има обврска да обезбеди свои сопствени Info и Customer Care центри. Воедно неопходно е да обезбеди соодветни димензионирања, набавка на опрема и броеви, како и набавка на интерфејси за конекција на мрежните елементи на MKT. MKT ќе ги обезбеди сите потребни дефиниции и рутирања со цел овие центри да имаат исти перформанси како и постојните центри на MKT корисниците.

МКТ за корисниците на MBMO Препродавачот ќе ги имплементира и постојните рутирања за специјалните служби, базирани на географска локација.

2.1.2. Безбедност

Во Мрежата на МКТ секогаш се активирани мерки на безбедност во смисла на извршување на процедурите на прикачување и процедурите за ажурирање на локацијата, процедурите за контрола на услугата, пејџинг на мобилни, пренос на податоци во врска со повик, податоци за Претплатникот и податоци за мобилен терминал.

Во Мрежата на МКТ се имплементирани следните безбедносни функции:

- A3/A8 автентикација
- SAM (безбедносно додаден Milenage) автентикација
- A5/1, A5/3 шифрирање
- се користи TMSI
- GEA1, GEA2 GPRS шифрирање

2.1.3. Заштита од Fraud

Во случај на појава на Fraud (wangiri повици, СИМ box итн.) МКТ превзема одговорност за заштита на мрежата и корисниците со блокирање на одредени дестинации, одредени СИМ картички или блокирање на одредени СИМ опсези.

Партнерот се обврзува да ги пријави појавените fraud случаи на соодветната fraud служба на МКТ.

2.1.4. Прикажување на дисплејот на апаратот

МКТ ќе обезбеди логото на MBHO Пратнерот да биде прикажано на дисплејот на СИМ картичките резервирани за корисниците на Партнерот.

2.1.5. Заштита на интегритетот на Мрежата на МКТ

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генериран од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригиналација на говор за Мобилен виртуелен мрежен оператор (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за Претплатниците на МКТ.

МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за Претплатниците на МКТ.

2.2. Услуга за оригиналација на СМС за MBMO Препродавач

2.2.1. СМС порака (Short Message Service) претставува текстуална порака до 160 карактери со користење на СМС функционалностите според техничката спецификација ETSI GSM 03.40.

2.2.2. МКТ ќе ја овозможи Услуга за оригиналација на кратки пораки (СМС) за MBMO Препродавач. МКТ за корисниците на Партнерот ќе креира виртуелен СМС сервисен центар (SMSC). Виртуелниот SMSC ќе биде хостиран на постоечката СМС платформа на МКТ, но ќе има посебна GT (Global Title) адреса по која ќе се разликува од SMSC адресата на МКТ корисниците. Партнерот е задолжен при продажбата на неговите СИМ картички, да ја провизионира GT (Global Title) адресата на виртуелниот SMSC во телефонските апарати на корисниците.

МКТ ќе ја спроведува точната информација за оригиналаторот на пораките предмет на Услугата за оригинација на СМС за МВМО Препродавач без модификацији и бришење на истата.

Сите инициирани СМС од корисниците на Партнерот ќе бидат предмет на наплата согласно Анекс 4 Надоместоци.

Во однос на интерконекција/роаминг/мрежно покривање, корисниците на Партнерот ќе можат да ги користат:

- постоечките Договори за интерконекција со останатите мобилни национални оператори (во Р. Македонија);
  - постоечките договори со роаминг партните на МКТ;
  - постоечките договори со странски партнери со кои МКТ има договор за реализација на СМС сообраќај преку HUB платформи (интернационални концентратори на СМС сообраќај).

2.2.3. Заштита од fraud сценарија

Партнерот се обврзува да ги пријави појавените fraud случаи на соодветната fraud служба на МКТ.

2.2.4. Заштита на интегритетот на Мрежата на МКТ

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генерирали од Претплатниците на Партнерот предмет на за Услугата за оригинација на СМС за МВМО Препродавач (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за претплатниците на МКТ.

МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за Претплатниците на МКТ.

2.3. Услуга за оригинација на MMC за МВМО Препродавач

Во ваквиот тип на конфигурација, Партнерот ќе го користи MMC решението на МКТ. За таа потреба ќе треба да се направат следните активности:

- Дефинирање на нов APN за пренос на MMC податоци;
- Дефинирање на нова MMC зона, ако Партнерот побара;
- Предефинирање на APN-от при конфигурацијата на новите СИМ картички кои ги користи Партнерот.

2.4. Услуга за пренос на податоци за MBMO Препродавач

Во процесот на имплементација на MBMO - Препродавач, Партнерот ќе ја користи основната мрежа и платформата за услуги и услуги со додадена вредност на МКТ, кои ги дефинираат податочните сервиси кои што ќе бидат понудени на Партнерот.

2.4.1 Имплементација во постоечката IMSI серија на МКТ

Согласно дефиницијата за MBMO Препродавач, Партнерот ќе нема свои СИМ картички со свои IMSI/MNC, односно нема своја IMSI серија. МКТ од својот IMSI опсег посебно ќе додели сегмент за Партнерот. За конкретната IMSI серија на Партнерот, МКТ ќе дефинира кој квалитет на сервис ќе го има и кој радио пристап ќе му биде дозволен на Партнерот. Решението е гео-редундантно.

Партнерот самостојно може да одлучува кои корисници ќе имаат пристап до податочен пренос на податоци и со која пристапна технологија (пример: 4G технологија). Корисникот на MBMO Препродавач, ќе може да изберат да не ги користат овие услуги.

Со ваквата имплементација, сите постоечки податочни роаминг договори ќе важат и за корисниците на Партнерот. Корисниците на Партнерот ќе бидат обврзани да се придржуваат кон општите услови за засновање претплатнички однос и за користење на услугите на МКТ, зашто во мрежата на роаминг партнерот ќе бидат идентификувани како претплатници на МКТ. Партнерот самостојно може да одлучува кои корисници ќе имаат пристап до роаминг податочен пренос.

Во случај на измама (fraud) предизвикан од претплатници на Партнерот, МКТ го задржува правото да го блокира сообраќајот од/кон тие претплатници со цел заштита на своите крајни корисници, својата мрежа и на соработката со своите партнери.

2.4.2 Имплементација на нов APN (Access Point Name)

Партнерот ќе има нов APN, различен од комерцијалните APN-и на МКТ. Во рамките на тој APN може да се дефинира:

- радио пристапот кој ќе го имаат корисниците: 2G, 3G или 4G
- систем за наплата;
- податочни сервиси кои ќе бидат овозможени на Партнерот;
- податочни брзини кои ќе им бидат понудени на корисниците на Партнерот;
- IP адреси кои ќе ги користи Партнерот (јавни, приватни, позајмени, сопствени);
- карактеристики на сообраќај кој ќе го имаат во корисниците на Партнерот во странство (QoS-квалитет на услуга, брзини на пристап, бесплатен сообраќај, сервиси во роаминг и други услуги);
- APN-от ќе ги користи DNS серверите на МКТ.

Новиот APN ќе мора да биде предефиниран при конфигурацијата на новите СИМ картички за Партнерот.

2.4.3 Интеграција со Систем за наплата

Неопходно е МКТ да направи соодветна интеграција со Системот за наплата на Партнерот.

3. Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

3.1. Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор е јавна електронска комуникациска услуга преку која Претплатник на Партнерот кој се движи во рамките на мрежно

покривање на МКТ може да оригиналира и воспостави гласовен повик од пренослив терминал поврзан на крајната точка на Мрежата на МКТ до друга крајна мрежна точка.

Услугата за оригиналација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор ќе биде дозволена за IMSI (MCC+MNC) броеви на Партнерот. Само IMSI (MCC+MNC) броевите на Партнерот ќе бидат имплементирани во Мрежата на МКТ за обезбедување на предметната Услуга. Партнерот има одговорност да овозможи и оневозможи неговите корисници да може да се најават на Мрежата на МКТ.

Партнерот е одговорен да обезбеди интероперабилност со мрежните елементи на МКТ вклучени во обезбедувањето на Услугата. Доколку се појави потреба од надградба и/или модификација од страна на МКТ за овозможување на интероперабилост, МКТ ќе го наплати овој трошок на Партнерот.

Услугата за оригиналација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор ќе биде овозможена за Партнерот и неговите Претплатници на територија на Република Македонија каде што истата е овозможена и за сопствените претплатници на МКТ. Оваа Услуга не може да се користи одвоено од Услугата за оригиналација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор описана во член 4 од овој Анекс.

- 3.2. За овозможување на Услугата за оригиналација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор во согласност со GSM/3GPP стандардите/спецификациите, Мрежата на Партнерот мора да го поддржува MAP интерфејсот помеѓу HLR на мрежата и MSC/VLR на МКТ.
- 3.3. Партнерот е обврзан да обезбеди имплементација на преносливост на броеви во својата мрежа и МКТ не сноси никаква одговорност за анализата за преносливост на број и/или проблемите поврзани со пренесените броеви на Претплатниците на Партнерот кои ја користат Услугата за оригиналација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор обезбедени од страна на МКТ.

3.4. Ажурирање на локација

Кога еден Претплатник на Партнерот кој не е регистриран во VLR на МКТ се обидува да направи ажурирање на локацијата во Мрежата на МКТ, обидот се регистрира и тројки (или петорки во случај на SAM автентикација) се примаат од HLR на Партнерот. МКТ ја прифаќа регистрацијата на сите информации за услугата ажурирани преку VLR од HLR на Партнерот доставени во текот на процедурата за ажурирање на локацијата.

Последователни обиди и повици за ажурирање на локацијата се прифаќаат се додека резервни тројки (или петорки во случај на SAM автентикација) се достапни или можат да бидат извлечени од HLR на Партнерот.

Непрепознавањето на IMSI (MCC+MNC) на Партнерот или неуспех на сигнализација на едната или на другата Мрежа може да резултира во одбивање на ажурирањето на локацијата. Во тој случај Претплатникот на Партнерот мора рачно да ја натера мобилната станица да направи нов обид кога IMSI (MCC+MNC) е (ре)активиран во HLR или проблемот со сигнализацијата е разрешен.

3.5. Безбедност

Во Мрежата на МКТ секогаш се активирани мерки на безбедност во смисла на извршување на процедурите на прикачување и процедурите за ажурирање на локацијата, процедурите за контрола на

услугата, пејџинг на мобилни, пренос на податоци во врска со повик, податоци за Претплатникот и податоци за мобилен терминал.

Во Мрежата на МКТ се имплементирани следните безбедносни функции:

- A3/A8 автентикација
- SAM (безбедносно додаден Milenage) автентикација
- A5/1, A5/3 шифрирање
- се користи TMSI
- GEA1, GEA2 GPRS шифрирање

3.6. **Принципи на рутирање**

МКТ ќе имплементира “Изворно зависно” (near-end-drop) рутирање на оригинални говорен сообраќај од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор.

Целиот оригинални говорен сообраќај од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор прво ќе се рутира до активен мрежен елемент на Партнерот по одделни пристапни линкови наменети исклучиво за предметната Услуга. Партнерот е понатаму одговорен за рутирањето на овој сообраќај.

Партнерот е обврзан да ги обезбеди на сопствен трошок, од Давател на услуги за изнајмени линии, Групите на пристапни водови и Врски за сигнализација за Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор кои ќе ги поврзуваат неговите активни мрежни елементи и Точки за Пристап на Мрежата на МКТ.

Капацитетот, конфигурацијата и димензионирањето на Пристапните линкови и на Сигналните линови е дефинирано во Анекс 3 „Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови“.

3.7. **Прикажување на дисплејот на апаратот**

Логото на МКТ не смее да биде прикажано на дисплејот на апаратите на Претплатниците на Партнерот. Партнерот има обврска да ги минимизира случаите каде појавата на логото на МКТ ќе се прикаже на екраните на терминалите уреди на Претплатниците на Партнерот.

3.8. **Заштита на интегритетот на Мрежата на МКТ**

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генериран од Претплатниците на Партнерот предмет на за Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за Претплатниците на МКТ.

МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за Претплатниците на МКТ.

4. Услуга за оригинација на СМС за целосен виртуелен мрежен оператор

4.1. СМС порака (Short Message Service) претставува текстуална порака до 160 карактери со користење на СМС функционалностите според техничката спецификација ETSI GSM 03.40.

4.2. МКТ ќе ја овозможи Услуга за оригинација на кратки пораки (СМС) за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор само за IMSI (MCC+MNC) броеви на Партнерот. Само IMSI (MCC+MNC) на Партнерот

ќе биде имплементиран во Мрежата на МКТ за обезбедување на предметната Услуга. Партнерот има одговорност да овозможи и оневозможи неговите Претплатници да може да се најават на Мрежата на МКТ.

- 4.3. Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор ќе биде овозможена за Партнерот и неговите Претплатници на територија на Република Македонија каде што истата е овозможена и за сопствените Претплатници на МКТ. Оваа услуга не може да се користи одвоено од Услугата за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор описана во член 3 од овој Анекс.
- 4.4. Партнерот е одговорен да обезбеди интероперабилност со мрежните елементи на МКТ. Доколку се појави потреба од надградба и/или модификација од страна на МКТ за овозможување на интероперабилост, МКТ ќе му го наплати овој трошок на Партнерот.
- 4.5. Сите иницирани СМС пораки од страна на Претплатниците на Партнерот во рамките на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор ќе бидат предмет на наплата согласно Анекс 4 „Надоместоци“. Претплатниците на Партнерот ќе го користат SMSC на Партнерот во рамките на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор. Партнерот ќе биде одговорен за подесувањата за периодот на валидност на пораките и функционалностите за доставување на истите во своите мрежни елементи – MSC и SMSC.
- 4.6. МКТ ќе ја спроведува точната информација за оригиналаторот на пораките предмет на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор без модификации и бришење на истата.
- 4.7. МКТ ќе ги пренесува кратките пораки предмет на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен оператор во форма на No.7 MAP пораки преку директните Сигнални линкови. Понатаму ќе биде обврска на Партнерот да ги достави кратките пораки од локацијата на примателот. Партнерот ќе му достави на МКТ листа на адреси на SMSC кои ги користи.
- 4.8. За овозможување на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор во согласност со GSM/3GPP стандардите/спецификациите, Мрежата на Партнерот мора да го поддржува MAP интерфејсот помеѓу HLR на мрежата и MSC/VLR на МКТ.
- 4.9. Партнерот е обврзан да обезбеди имплементација на преносливост на броеви во својата мрежа и МКТ не сноси никаква одговорност за анализата за преносливост на број и/или проблемите поврзани со пренесените броеви на Претплатниците на Партнерот кои ја користат Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор обезбедени од страна на МКТ.
- 4.10. За Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор ќе бидат запазени принципите на ажурирање на локација и безбедност наведени во членовите 3.4, 3.5 и 3.6 од овој Анекс.
- 4.11. Прикажување на дисплејот на апаратот
Логото на МКТ не смее да биде прикажано на дисплејот на апаратите на Претплатниците на Партнерот. Партнерот има обврска да ги минимизира случаите каде логото на МКТ ќе се прикаже на екраните на терминалите уреди на Претплатниците на Партнерот.

4.12. **Заштита на интегритетот на Мрежата на МКТ**

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генерирали од Претплатниците на Партнерот предмет на за Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за претплатниците на МКТ.

МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за Претплатниците на МКТ.

5. Услуга за оригинација на MMC за целосен виртуелен мрежен оператор

MMC порака (Multimedia Messaging Service) е порака која вклучува мултимедијални содржини и се испраќа од мобилни терминални уреди преку мобилна комуникациска мрежа. MMC пораката овозможува размена на текстуални пораки поголеми од 160 карактери во должина. За разлика од СМС пораката која содржи само текст, MMC е мултимедијална порака која може да вклучи и видео во времетраење до четириесет секунди, една слика или повеќе слики, или аудио запис.

Во ваквиот тип на конфигурација, Партнерот ја користи само Радио мрежата од страна на МКТ.

Во ваквиот тип на имплементација, нема да има потреба од интервенција/измени на страна на основната пакетска мрежа на МКТ.

6. Услуга за пренос на податоци за целосен виртуелен мрежен оператор

Во ваквиот тип на конфигурација, Партнерот ја користи само Радио мрежата од страна на МКТ.

Во ваквиот тип на имплементација, нема да има потреба од интервенција на страна на Основната пакетска мрежа на МКТ.

7. Услуга за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

7.1. Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг е јавна електронска комуникациска услуга преку која Претплатник на Партнерот кој е во роаминг во рамките на мрежно покривање на МКТ може да оригинира и воспостави повик од пренослив терминал поврзан на крајната точка на Мрежата на МКТ до друга крајна мрежна точка.

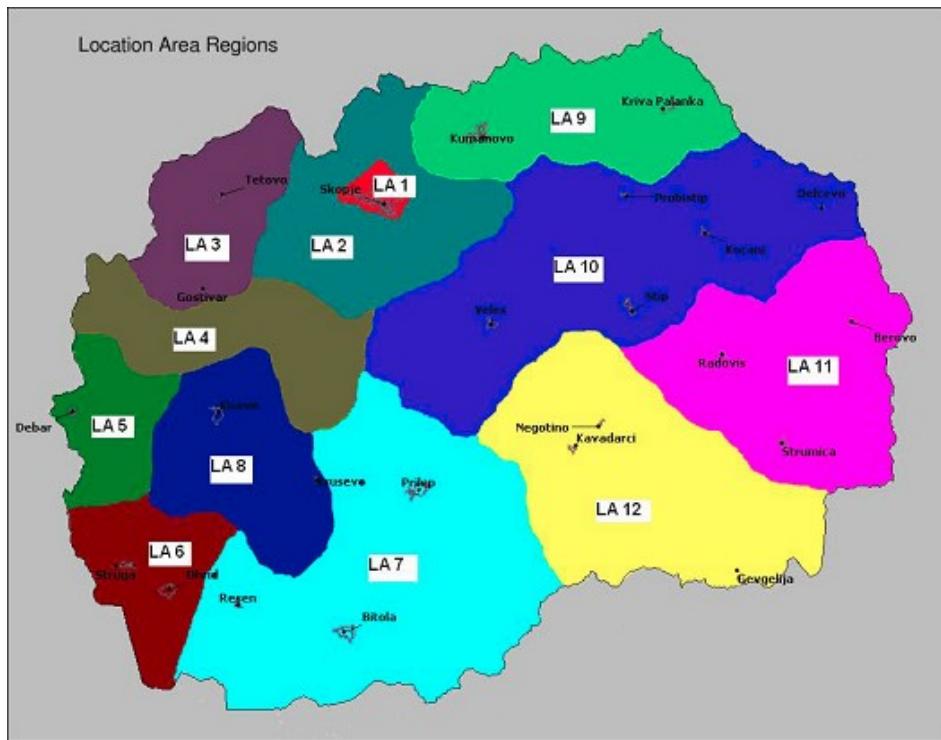
Предуслов за обезбедување на Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг од страна на МКТ е Партнерот да работи со и да поседува Лиценца за своја сопствена јавна мобилна комуникациска мрежа.

Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг ќе биде дозволена за IMSI (MCC+MNC) броеви на Партнерот. Само IMSI (MCC+MNC) серијата на Партнерот ќе биде имплементирана во Мрежата на МКТ за обезбедување на предметната Услуга. Партнерот има одговорност да овозможи и оневозможи неговите Претплатници да може да се најават на Мрежата на МКТ.

Партнерот е одговорен да обезбеди интероперабилност со мрежните елементи на МКТ. Доколку се појави потреба од надградба и/или модификација од страна на МКТ за овозможување на интероперабилост, МКТ ќе му го наплати овој трошок на Партнерот.

- 7.2. Услугата за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор при национален роаминг ќе биде овозможена за Партнерот и неговите Претплатници на територија на Република Македонија каде што истата е овозможена и за сопствените претплатници на МКТ, а во согласност со член 7.7 од овој Анекс. Оваа Услуга не може да се користи одвоено од Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг описано во член 8 од овој Анекс.
- 7.3. Во рамките на обезбедување на Услугата за оригинација на говор за мрежен оператор при национален роаминг, МКТ ќе овозможи унилатерален handover во смисла на тоа што само повиците инициирани од мрежата на Партнерот ќе имаат handover на Мрежата на МКТ. МКТ ќе им дозволи на Претплатниците на Партнерот во роаминг да го завршат воспоставениот повик од Мрежата на Партнерот во Мрежата на МКТ.
- 7.4. За овозможување на Услугата за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор при национален роаминг во согласност со GSM/3GPP стандардите/спецификациите, мрежата на Партнерот мора да го поддржува MAP интерфејсот помеѓу HLR на мрежата и MSC/VLR на МКТ.
- 7.5. Партнерот ќе биде одговорен за овозможување и оневозможување на роаминг на Претплатниците на Партнерот на Мрежата на МКТ.
- 7.6. Партнерот е обврзан да обезбеди имплементација на преносливост на броеви во својата мрежа и МКТ не сноси никаква одговорност за анализата за преносливост на број и/или проблемите поврзани со пренесените броеви на Претплатниците на Партнерот кои ја користат Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг обезбедени од страна на МКТ.
- 7.7. Локацииски области

МКТ ја обезбедува Услугата за оригинација на говор за мрежен оператор при национален роаминг според следната логична структура од 12 (дванаесет) Локацииски области дадена на следната слика:

Називите на Локациите области се:

- ЛО 1: Скопје-град
- ЛО 2: Скопје-околина
- ЛО 3: Регион на Тетово/Гостивар
- ЛО 4: Западна Македонија- рурална 1
- ЛО 5: Регион на Дебар
- ЛО 6: Регион на Охридско езеро
- ЛО 7: Регион на Битола/Прилеп
- ЛО 8: Западна Македонија- рурална 2
- ЛО 9: Регион на Куманово/Крива Паланка
- ЛО 10: Регион на Велес/Штип/Кочани
- ЛО 11: Регион на Струмица/Радовиш/Берово
- ЛО 12: Регион на Гевгелија/Дојран/Кавадарци

Оваа логичка структура на Локациите области служи за овозможување или ограничување на национален роаминг во определена Локација област и за цели на предвидување. Партнерот преку процедурата за предвидување ќе го извести МКТ за исклучување на одредена Локација област. Претплатник на Партнерот може слободно да се движи помеѓу келии во истата Локација област без ажурирање на информациите за локација во Мрежата. Доколку Претплатник на Партнерот премине во нова Локација област под различен MSC/VLR на МКТ, терминалот мора да изврши уште едно ажурирање на локации за да ја извести Мрежата на МКТ за новата Локација област и Мрежата на Партнерот за новиот MSC/VLR во употреба. Доколку новата Локација област е забранета, ажурирањето на локации ќе биде одбиено.

7.8. Ажурирање на локација

Кога еден Претплатник на Партнерот кој не е регистриран во VLR на МКТ се обидува да направи ажурирање на локацијата во Мрежата на МКТ, обидот се регистрира и тројки (или петорки во случај на SAM автентикација) се примаат од HLR на Партнерот. МКТ ја прифаќа регистрацијата на сите информации за услугата ажурирани преку VLR од HLR на Партнерот доставени во текот на процедурата за ажурирање на локацијата.

Последователни обиди и повици за ажурирање на локацијата се прифаќаат се додека резервни тројки (или петорки во случај на SAM автентикација) се достапни или можат да бидат извлечени од HLR на Партнерот.

Непрепознавањето на IMSI (MCC+MNC) на Партнерот или неуспех на сигнализација на едната или на другата мрежа може да резултира во одбивање на ажурирањето на локацијата. Во тој случај Претплатникот на Партнерот мора рачно да ја натера мобилната станица да направи нов обид кога IMSI (MCC+MNC) е (ре)активиран во HLR или проблемот со сигнализацијата е разрешен.

7.9. Безбедност

Во Мрежата на МКТ секогаш се активирани мерки на безбедност во смисла на извршување на процедурите на прикачување и процедурите за ажурирање на локацијата, процедурите за контрола на услугата, пејџинг на мобилни, пренос на податоци во врска со повик, податоци за Претплатникот и податоци за мобилен терминал.

Во Мрежата на МКТ се имплементирани следните безбедносни функции:

- A3/A8 автентикација
- SAM (безбедносно додаден Milenage) автентикација
- A5/1, A5/3 шифрирање
- се користи TMSI
- GEA1, GEA2 GPRS шифрирање

7.10. Принципи на рутирање

МКТ ќе имплементира “Изворно зависно” (near-end-drop) рутирање на оригинални говорен сообраќај од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригиналација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг.

Целиот оригинални говорен сообраќај од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригиналација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг прво ќе се рутира до активен мрежен елемент на Партнерот по одделни Пристапни линкови наменети исклучиво за предметната Услуга. Партнерот е понатаму одговорен за рутирањето на овој сообраќај.

Партнерот е обврзан да ги обезбеди на сопствен трошок, од Давател на услуги за изнајмени линии, Групите на пристапни водови и Врски за сигнализација за Услугата за оригиналација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, кои ќе ги поврзуваат неговите активни мрежни елементи и Точките за Пристап на Мрежата на МКТ.

Капацитетот, конфигурацијата и димензионирањето на Пристапните линкови и на Сигналните линови е дефинирано во Анекс 3 „Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови“.

7.11 Прикажување на дисплејот на апаратот

Логото на МКТ не смее да биде прикажано на дисплејот на апаратите на претплатниците на Партнерот. Партнерот има обврска да ги минимизира случаите каде логото на МКТ ќе се прикаже на екраните на терминалите уреди на Претплатниците на Партнерот.

7.12. Критериуми за ограничување на Услугата за оригинација на говор за мрежен оператор при национален роаминг – забрани за Локацијски области.

Партнерот е одговорен за определување кога и каде обезбедувањето на можностите за Услугата за оригинација на говор за мрежен оператор при национален роаминг треба да се исклучат (забранат) врз основа на Локацијски подрачја.

Процесот на исклучување или деактивирање на можностите за Услугата за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор при национален роаминг врз основа на Локацијски области се спроведува според принципот на предвидување. Доколку Партнерот има намера да ја исклучи Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг во определена Локацијска област, тогаш Партнерот ќе предвиди нула минути за таа Локацијска област и месецот во кој бара националниот роаминг да се исклучи.

Кога утврдената Локацијска област е исклучена за Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, истата Локацијска област може повторно да се вклучи според принципот на предвидување.

7.13. Заштита на интегритетот на Мрежата на МКТ

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генерирали од Претплатниците на Партнерот во роаминг предмет на Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за Претплатниците на МКТ.

7.14. МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за претплатниците на МКТ.

8. Услуга за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

8.1. СМС порака (Short Message Service) претставува текстуална порака до 160 карактери со користење на СМС функционалностите според техничката спецификација ETSI GSM 03.40. Предуслов за обезбедување на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг од страна на МКТ е Партнерот да работи со и да поседува одобрение за користење на радиофреквенции во копнена мобилна служба.

8.2. МКТ ќе ја овозможи Услуга за оригинација на кратки пораки (СМС) за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг само за IMSI (MCC+MNC) броеви на Партнерот. Само IMSI (MCC+MNC) на

Партнерот ќе биде имплементиран во Мрежата на МКТ за обезбедување на предметната Услуга. Партнерот има одговорност да овозможи и оневозможи неговите Претплатници да може да се најават на Мрежата на МКТ. Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг ќе биде овозможена за Партнерот и неговите Претплатници на територија на Република Македонија каде што истата е овозможена и за сопствените Претплатници на МКТ, а во согласност со член 5.11 од овој Анекс. Оваа Услуга не може да се користи одвоено од Услугата за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг описана во член 7 од овој Анекс.

- 8.3. Сите инициирани СМС пораки од страна на Претплатниците на Партнерот во рамките на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг ќе бидат предмет на наплата согласно Анекс 4 "Надоместоци". Претплатниците на Партнерот ќе го користат SMSC на Партнерот во рамките на Услугата за оригинација на СМС за виртуелен оператор. Партнерот ќе биде одговорен за подесувањата за периодот на валидност на пораките и функционалностите за доставување на истите во своите мрежни елементи – MSC и SMSC.
- 8.4. МКТ ќе ја спроведува точната информација за оригиналаторот на пораките предмет на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг без модификацији и бришење на истата.
- 8.5. МКТ ќе ги пренесува кратките пораки предмет на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг во форма на No.7 MAP пораки преку директните сигнални линкови. Понатаму ќе биде обврска на Партнерот да ги достави кратките пораки од локацијата на примателот. Партнерот ќе му достави на МКТ достави листа на адреси на SMSC кои ги користи.
- 8.6. Партнерот е одговорен да обезбеди интероперабилност со мрежните елементи на МКТ. Доколку се појави потреба од надградба и/или модификација од страна на МКТ за овозможување на интероперабилост, МКТ ќе му го наплати овој трошок на Партнерот.
- 8.7. За овозможување на Услугата за оригинација на СМС за мрежен оператор при национален роаминг во согласност со GSM/3GPP стандардите/спецификациите, мрежата на Партнерот мора да го поддржува MAP интерфејсот помеѓу HLR на мрежата и MSC/VLR на МКТ.
- 8.8. Партнерот е обврзан да обезбеди имплементација на преносливост на броеви во својата мрежа и МКТ не сноси никаква одговорност за анализата за преносливост на број и/или проблемите поврзани со пренесените броеви на Претплатниците на Партнерот кои ја користат Услугата за оригинација на СМС за мрежен оператор при национален роаминг обезбедена од страна на МКТ.
- 8.9. За Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг ќе бидат запазени принципите на ажурирање на локација и безбедност наведени во членовите 7.8, 7.9 и 7.10 од овој Анекс.
- 8.10. Прикажување на дисплејот на апаратот
Логото на МКТ не смее да биде прикажано на дисплејот на апаратите на претплатниците на Партнерот. Партнерот има обврска да ги минимизира случаите каде логото на МКТ ќе се прикаже на екраните на терминалите уреди на Претплатниците на Партнерот во роаминг.

8.11. Критериуми за ограничување на Услугата за оригинација на СМС за мрежен оператор при национален роаминг – забрани за Локацијски области

Во врска со критериумите за ограничување на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, ќе важат правилата утврдени во член 7.7 од овој Анекс.

8.12. Заштита на интегритетот на мрежата на МКТ

МКТ ќе ја заштити својата Мрежа од неразумно зголемување на сообраќајот генерирали од Претплатниците на Партнерот предмет на Услугата за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг (евентуално предизвикани од happy hour промоции) загрозувајќи го квалитетот на услуга за Претплатниците на МКТ.

МКТ ќе преземе мерки против неразумно зголемување на сообраќајот само во случај на опасност по квалитетот на услугите за Претплатниците на МКТ.

9. Услуга за оригинација на MMC за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

MMC порака (Multimedia Messaging Service) е порака која вклучува мултимедијални содржини и се испраќа од мобилни терминални уреди преку мобилна комуникациска мрежа. MMC пораката овозможува размена на текстуални пораки поголеми од 160 карактери во должина. За разлика од СМС пораката која содржи само текст, MMC е мултимедијална порака која може да вклучи и видео во времетраење до четириесет секунди, една слика или повеќе слики, или аудио запис.

Во ваквиот тип на конфигурација, Партнерот ја користи само Радио мрежата од страна на МКТ.

Во ваквиот тип на имплементација, нема да има потреба од интервенција/измени на страна на основната пакетска мрежа на МКТ.

10. Услуга за пренос на податоци за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Во ваквиот тип на конфигурација, Партнерот ја користи само Радио мрежата од страна на МКТ.

Во ваквиот тип на имплементација, нема да има потреба од интервенција на страна на Основната пакетска мрежа на МКТ.

11. Услуги за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор

Услугите за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор обезбедени од страна на МКТ зависат од деталната техничка спецификација на хибридниот мобилен виртуелен мрежен оператор како резултат на потребите на Партнерот и постигнатиот договор меѓу страните.

На основа на техничкиот опис на хибридниот модел, типот на мрежни елементи кои ќе бидат вклучени од двете страни и начинот на интеграција со мрежата на МКТ договорно ќе се дефинираат деталните услови, правила и процедури во врска со воспоставувањето, функционирањето и користењето на услугите.

Анекс 2

Предвидување на сообраќај

1. Предвидувања по Локацијски области

Партнерот обезбедува предвидувања за сообраќај за МКТ поделени по Локацијски области за секоја Услуга која што ќе ја користи предмет на оваа Референтна понуда за пристап, каде што поделбата по Локацијски области е дефинирана во Анекс 1 “Услуги за пристап предмет на Референтната понуда за пристап на МКТ”.

2. Принципи на предвидувања за сообраќај

Партнерот обезбедува тековни предвидувања на квартална основа, најдоцна 6 (шест) недели пред почетокот на наредниот квартал, односно последниот работен ден пред 15. февруари, 15. мај, 15. август и 15. ноември од секоја календарска година.

Иницијалното предвидување Партнерот го доставува во Барањето за пристап, согласно член 3.2 од главниот текст на оваа Референтна понуда за пристап.

3. Предвидувања за сообраќај

Предвидувањата за сообраќај секогаш го покриваат периодот од наредните 24 календарски месеци на тековна основа. Податоците за предвидување се обезбедуваат со месечна гранулација и одделно за секоја Локацијска област и за секоја Услуга која ја користи Партнерот, од Услугите кои се предмет на оваа Референтна Понуда за Пристап.

Партнерот има право секој квартал да ги дополнува и изменува предвидувањата за сообраќај за наредните 24 календарски месеци, на почетокот на секој нов квартал со следните отстапки:

+/-10% за првиот претстоен квартал

+/-25% за вториот и третиот претстоен квартал од првичните предвидувања.

Предвидувањата за сообраќај за секоја локацијска област ги содржи следниве информации за сообраќајот на мобилниот виртуелен мрежен оператор:

1. Вкупен број на минути – појдовен и дојдовен сообраќај,
2. Вкупен број на СМС – појдовен и дојдовен сообраќај,
3. Вкупен број на МБ за интернет сообраќај.

4. Предвидувања на MBMO Препородавач

Предвидувањата на Препородавачот секогаш го покриваат периодот од наредните 24 календарски месеци на тековна основа со месечна гранулација, а вклучуваат:

а) број на претплатници/СИМ Картички;

б) број на важечки тарифни модели на МКТ распределени по соодветен назив на Тарифен модел на МКТ кои што Препородавачот ќе ги земе за цели на препродажба на неговите Претплатници.

в) просечен волумен на искористеност на сообраќај за секој тип на услуга во рамки на Услугата.

г) превидувањата ќе бидат ревидирани на квартална основа и договорени помеѓу Страните.

5. Прецизност на предвидувањата за сообраќај и импликации кај целосен мобилен виртуелен мрежен оператор, мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг или хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област е поголемо од +/-20%, МКТ на Партнерот ќе му го наплати реализираниот сообраќај со релевантните применливи цени, како што е дефинирано во Анекс 4 "Надоместоци".

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област е помало или еднакво на +/-20%, МКТ на Партнерот може да му одобри дополнителен попуст на релевантните применливи цени за целиот сообраќај реализиран во областите со мал обем на сообраќај, како што е дефинирано во Анекс 4 "Надоместоци".

Ако во даден месец, реалниот обем на сообраќај на Услугата која ја користи Партнерот во одредена Локациска област го надминува предвидениот обем за повеќе од 30%, МКТ ќе превземе соодветни мерки за дополнителни капацитети ангажирани за опслужување на овој сообраќај, во договор со Партнерот. Ако во даден месец, реалниот обем на сообраќај на Услугата која ја користи Партнерот во одредена Локациска област го надминува предвидениот обем на сообраќај за повеќе од 50%, МКТ нема да гарантира дека ќе го опслужи целиот сообраќај генериран од Претплатниците на Партнерот.

6. Прецизност на предвидувањата за сообраќај и импликации кај мобилен виртуелен мрежен оператор Препродавач

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област како и бројот на претплатници и нивната распоределба по тарифни модели е помало или еднакво на +/-30%, на Партнерот му се наплаќаат соодветните тарифи, како што е дефинирано во Анекс 4 "Надоместоци".

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област како и бројот на претплатници и нивната распоределба по тарифни модели, го надминува предвидениот обем за повеќе од 30%, МКТ ќе превземе соодветни мерки за дополнителни капацитети ангажирани за опслужување на овој сообраќај, во договор со Партнерот.

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област како и бројот на претплатници и нивната распоределба по тарифни модели е поголемо од 50%, МКТ нема да гарантира дека ќе го опслужи целиот сообраќај генериран од Претплатниците на Партнерот.

Анекс 3

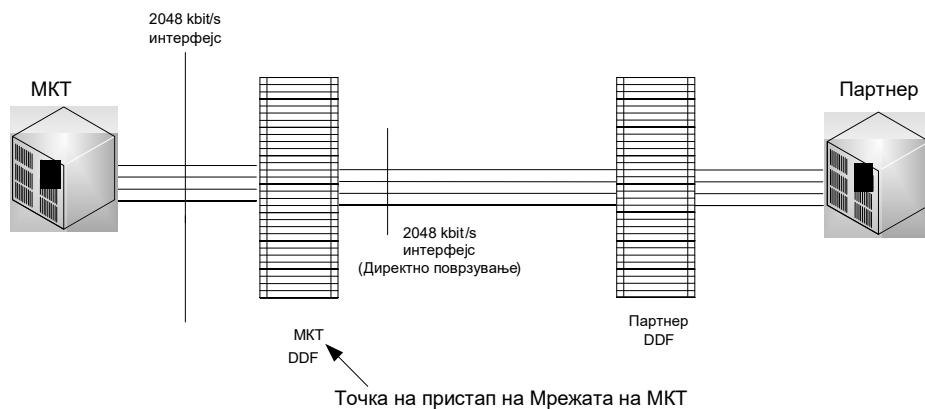
Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови

1. Точки на пристап на Мрежата на МКТ за целосен MBMO и мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

МКТ ги овозможува следните Точки на пристап на Мрежата на МКТ за Услугите предмет на РАО, а кои се предмет на техничка, економска и оперативна изводливост:

- Скопје, ул. Орце Николов бб, ТК Центар 4 кат, МКТ
- Велес, ул. Благој Ѓорев бб, ТК Центар 2 кат, МКТ

Логичката структура на поврзување на Партнерот на Точките на пристап на Мрежата на МКТ за Услугите предмет на ова РАО, е дадена на следниот дијаграм:

2. Пристапни линкови

Партнерот е обврзан да ги обезбеди на сопствен трошок Групите на пристапни водови и Врски за сигнализација за Услугите за пристап кои ќе ги поврзуваат неговите активни мрежни елементи и Точките за пристап на Мрежата на МКТ, од Давател на услуги за изнајмени линии.

2.1. Капацитет на Пристапните линкови

Капацитетот потребен за пренесување на сообраќајот е определен со податоците за планирање. Бројот на потребни Пристапни линкови ќе бидат определени со взаемна согласност помеѓу Страните согласно принципите дефинирани во овој Анекс.

Обврските од одредбите за наплата кои се однесуваат на периодични Надоместоци за пристап наведени во Анекс 7 „Надоместоци“ за откажаните Внатрешни Секции ќе завршат на датумот на ефективно прекинување на откажаните Внатрешни Секции.

2.2. Конфигурација и димензионирање на Пристапните линкови

Врската помеѓу комутирачките центри на Страните ќе се реализира преку E1 2Mbps систем. Физичките елементи и елементите за пренос ќе бидат во согласност со ITU-T препораката G.703. Импедансата ќе изнесува 120Ω. Доколку Страните се договорат, Пристапот може да се реализира и преку друг систем (пр. 34 Mbps, 155 Mbps).

Системот за сигнализација за Групите на пристапни водови помеѓу комутирачките центри е SS7.

Партнерот е одговорен за квалитетот и достапноста на изнајмените линии за Надворешните Секции.

Достапноста на изнајмените линии кои ги сочинуваат Надворешните Секции треба да изнесува најмалку 99.5% на годишно ниво.

Групите на Пристапни линкови/водови треба да бидат димензионирани така што:

- 1) Максималните дозволени загуби во максимален главен сообраќаен час на Група на пристапни водови кон Точка на пристап на Мрежата на МКТ за Услугите за пристап изнесува 0.1%, и
- 2) Капацитетот на Групите на пристапни водови треба да се одржува на тој начин што просечната искористеност на Група на пристапни водови кон Точка на пристап на Мрежата на МКТ и треба да биде секогаш под 70% во главниот сообраќаен час во нормален работен ден (исклучувајќи ги итните ситуации и максималниот главен сообраќаен час во годината) согласно пресметките од точка 1) на овој став. Искористеност над овие прагови ќе води кон зголемување на капацитетот на Групите на пристапни водови и нарачка на нови Пристапни водови (вклучувајќи и Надворешни Секции и Внатрешни Секции) од страна на Партнерот во рок од најмногу 10 (десет) дена од денот на надминувањето на праговите.

Минималниот капацитет со кој Партнерот ќе се поврзе на Точка на пристап на Мрежата на МКТ за користење на Услугите за пристап предмет на РАО ќе изнесува 2 (два) E1 Пристапни Линка.

2.3. Сигнални линкови

Рутирањето на пораките за сигнализација ќе се базира на Global Title адреси. Network Indicator 2 ќе се користи за MTP конекција.

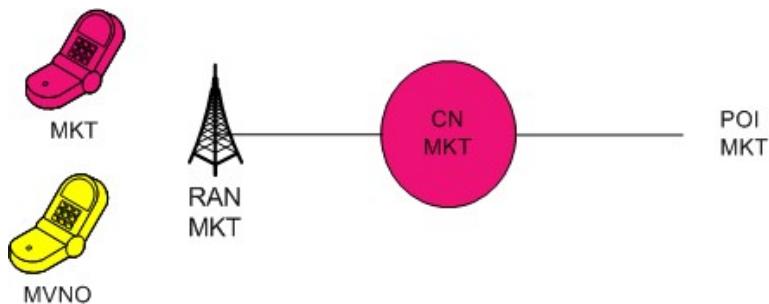
Врските за сигнализација треба да се одржуваат на таков начин што максималното искористување на врските за сигнализација секогаш треба да биде под 30% (0,3 Erl по насока или 19.2 kb/s) во главниот сообраќаен час во нормален работен ден (исклучувајќи ситуации на итни случаи и часот со најинтензивен сообраќај за Нова Година). Употреба над овие прагови ќе доведе до зголемување на бројот на врски за сигнализација или додавање на нов сет на врски.

Доколку се достигнат максималните вредности, секоја од Страните може да иницира преуредување на врските за сигнализација.

3. Колокација

Техничките услови и надоместоците за Колокација описаны во Референтната понуда за интерконекција за Македонски Телеком, се применливи и за оваа Понуда за пристап до јавна мобилна комуникациска мрежа и услуги на Македонски Телеком. За да нема забуни во толкувањето на овие одредби, Барателот може да нарача Колокација како дел од оваа Понуда, а условите и одредбите за услугата за Колокација се содржат во Референтната понуда за интерконекција на Македонски Телеком.

4. МВМО Препрдавач

МВМО Препрдавач е оператор за мобилна телефонија кој што:

- нема одобрение за користење на радиофреквенции за копнена мобилна мрежа,
- нема своја основна мрежа за да овозможи започнување и завршување на повик за своите претплатници,
- обезбедувањето на услугите на јавни мобилни комуникациски мрежи го врши со пристап до радио и основната мрежа на мобилниот мрежен оператор,
- не е вертикално интегриран и не обезбедува големопродажни услуги за сопствени потреби, туку за активности на малопродажно ниво закупува услуги од оператор понудувач на големопродажно ниво,
- не може да склучува договори за интерконекција со други оператори,
- нема свои СИМ картички со свои IMSI/MNC,
- не може да склучува договори за меѓународен роаминг, туку ваквиот тип на услуги операторот-корисник ги обезбедува преку договорите за меѓународен роаминг на операторот,
- нема броеви и серии на броеви врз основа на решение издадено од Агенцијата за електронски комуникации,
- не обезбедува преносливост на броеви,
- може да нуди сопствени услуги и да се рекламира под свој бренд, но таквите услуги не можат да се разликуваат од услугите на мобилниот мрежен оператор кој што му обезбедил пристап до неговата мобилна мрежа,
- има сопствен билинг и самостојно одржува односи со корисници вклучувајќи и испорака на сметки и наплата за обезбедените услуги.

Анекс 4

Надоместоци

Дел I

Надоместоци за Услугите за пристап на МКТ предмет на РАО

1. Услуга за MBMO Препродавач

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членот 1.1 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

1.1 Цени за услуги за MBMO Препродавач

Цените за препродажба на услугата што се однесуваат исклучиво на актуелните малопродажни пакети за мобилни услуги на МКТ (започнување на повици, започнување на СМС, MMC и пренос на податоци), а што се обезбедуваат со пристап на мрежата на МКТ, ќе бидат определени врз основа на следната формула:

$$Cw=Cr(1 - CP)$$

каде што:

Cw е големопродажна цена понудена од операторот за конкретна услуга;

Cr е малопродажна цена на адекватната услугата што ја обезбедува операторот за своите претплатници;

CP е контролен процент, кој изнесува 35%.

Партнерот ќе може да одбира пакети за мобилни услуги од актуелните малопродажни пакети за мобилни услуги на МКТ.

МКТ ќе му наплаќа на Препродавачот за сообраќај што потекнува само од претплатниците на Препродавачот и МКТ ќе ги сноси надоместоците поврзани со големопродажниот сообраќај наплатени од страна на други оператори во чии што мрежки започнува и/или завршува сообраќајот.

МКТ ќе ги наплаќа надоместоците од другите оператори поврзани со сообраќајот кој завршува кај претплатниците на MBMO Препродавачот.

2. Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 2.1 – 2.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

2.1. Цени за Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Цената на Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор изнесува 0,60 МКД/мин.

При наплаќање на Услуга за оригинација на говор за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор во случај кога повикот оригинира од Претплатник на целосен мобилен виртуелен мрежен оператор во мрежата на МКТ и терминира кај Претплатник на целосниот мобилен мрежен оператор во мрежата на

МКТ се наплаќа само една компонента од ваквиот повик, односно ќе се наплати единствено цената на услуга за оригинација на говор, а терминирачката компонента не се наплаќа.

2.2. Пресметка на надоместоци

Повикот ќе се наплаќа по времетраењето на повикот од започнувањето (answer message од сигнализација) до завршувањето на повикот (release message од сигнализацијата). Времетраењето на секој повик се заокружува на најблиската секунда.

3. Услуга за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 3.1 и 3.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

3.1. Цени за Услуга за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Цената на Услуга за оригинација на СМС за Мобилен виртуелен мрежен оператор, изнесува **0,30 МКД/СМС**.

При наплаќање на Услугата за оригинација на СМС за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор во случај кога СМС оригинира од Претплатник на целосен мобилен виртуелен мрежен оператор и терминира кај Претплатник на целосниот мобилен мрежен оператор се наплаќа само една компонента од ваквиот СМС, односно ќе се наплати единствено цената на услуга за оригинација на СМС, а терминирачката компонента не се наплаќа.

3.2. Пресметка на надоместоци

МКТ ќе ги наплаќа надоместоците утврдени во член 3.1 од овој Анекс за секоја иницирана порака од Претплатник на Партнерот, независно од тоа дали таа е доставена до целната дестинација. МКТ нема да ги налаќа системски генерираните СМС пораки, односно за известувања, извештаи за испорака и барања за USSD барања.

4. Услуга за оригинација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 4.1 и 4.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

4.1. Цени за Услуга за оригинација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Цената на Услуга за оригинација на MMC за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор, изнесува **4,90 МКД/MMC**.

4.2. Пресметка на надоместоци

МКТ ќе ги наплаќа надоместоците утврдени во член 4.1 од овој Анекс за секоја иницирана мултимедијална порака од Претплатник на Партнерот, независно од тоа дали таа е доставена до целната дестинација.

5. Услуга за пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членот 5.1 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

5.1. Цени за Услуга за пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор

Цената на Услуга за пренос на податоци за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор, изнесува **0,000043 МКД/1КБ.** .

6. Услуга за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 6.1 и 6.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

6.1. Цени за Услуга за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Цената на Услуга за оригинација на говор за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, изнесува 0,60 МКД/мин.

При наплаќање на Услуга за оригинација на говор за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг во случај кога повикот оригинира од Претплатник на мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг во мрежата на МКТ и терминира кај Претплатник на мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг во мрежата на МКТ се наплаќа само една компонента од ваквиот повик, односно ќе се наплати единствено цената на услуга за оригинација на говор, а терминацијата компонента не се наплаќа.

6.2. Пресметка на надоместоци

Повикот ќе се наплаќа по времетраењето на повикот од започнувањето (answer message од сигнализација) до завршувањето на повикот (release message од сигнализацијата). Времетраењето на секој повик се заокружува на најблиската секунда.

7. Услуга за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Партнерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 7.1 и 7.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

7.1. Цени за Услуга за оригинација на СМС за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Цената на Услуга за оригинација на СМС за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, изнесува **0,30 МКД/СМС.**

При наплаќање на Услуга за оригинација на СМС за мрежен оператор кој користи национален роаминг, во случај кога СМС оригинира од Претплатник на мрежен оператор кој користи национален

роаминг и терминира кај Претплатник на мрежен оператор кој користи национален роаминг се наплаќа само една компонента од ваквиот СМС, односно ќе се наплати единствено цената на услуга за оригинација на СМС, а терминирачката компонента не се наплаќа.

7.2. Пресметка на надоместоци

МКТ ќе ги наплаќа надоместоците утврдени во член 7.1 од овој Анекс за секоја иницирана порака од Претплатник на Партерот, независно од тоа дали таа е доставена до целната дестинација. МКТ нема да ги налаќа системски генерираните СМС пораки, односно за известувања, извештаи за испорака и барања за USSD барања.

8. Услуга за оригинација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Партерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членовите 8.1 и 8.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

8.1. Цени за Услуга за оригинација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Цената на Услуга за оригинација на MMC за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, изнесува 4,90 МКД/MMC.

8.2. Пресметка на надоместоци

МКТ ќе ги наплаќа надоместоците утврдени во член 8.1 од овој Анекс за секоја иницирана мултимедијална порака од Претплатник на Партерот, независно од тоа дали таа е доставена до целната дестинација.

9. Услуга за пренос на податоци за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Партерот ќе му ги плати на МКТ надоместоците за предметната Услуга, на начин описан во членот 9.1 и 9.2 од овој Анекс, зголемен за износот на данокот на додадена вредност.

9.1. Цени за Услуга за пренос на податоци за мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

Цената на Услуга за пренос на податоци за Мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг, изнесува **0,000043 МКД/1КВ.**.

10. Услуги за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор

Надоместоците за услугите за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор обезбедени од страна на МКТ ќе зависат од деталната техничка спецификација, мрежните елементи и начинот на интеграција со мрежата на МКТ на хибридниот мобилен виртуелен мрежен оператор.

11. Попусти за области со мал обем на сообраќај и за почетокот на комерцијалниот старт кај целосен мобилен виртуелен мрежен оператор, мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг или хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор

Ако во даден месец, отстапувањето на реалниот обем на сообраќај на Услугите за пристап од предвидениот сообраќај во одредена Локациска област е помало или еднакво на +/-20%, МКТ на Партнерот ќе му одобри дополнителен попуст на релевантните применливи цени за целиот сообраќај реализиран во областите со мал обем на сообраќај во висина од 20%.

МКТ ќе ги определи областите со мал обем на сообраќај во оние локацисски области дефинирани во точка 1.1 од Анекс 1 на ова РАО каде што има мала искористенот на мрежните капацитети на мрежата на МКТ.

МКТ ќе обезбеди попуст од 20% независно од предвидувањата на Партнерот на сите услуги дефинирани во ова РАО во првите три месеци од комерцијалниот старт на Партнерот.

Дел II

Надоместоци за Пристап

1. Надоместоци за Пристап за целосен мобилен виртуелен мрежен оператор и мобилен мрежен оператор кој користи национален роаминг

За иницијална инсталација и понатамошно работење на пристапот со цел обезбедување на Услугите дефинирани во ова РАО, МКТ ги наплаќа од Партнерот надоместоците наведени во следната табела:

Ред.бр.	Услуга	Надоместоци во МКД (без ДДВ)
1	Еднократни надоместоци по Партнер	
1.1	<i>Надоместок за техничка имплементација на Пристап до Мрежа на МКТ</i>	1.623.850 МКД
1.2	<i>Надоместок за интегрирање на активните мрежни елементи на МКТ со активните мрежни елементи на Партнерот</i>	2.373.049МКД
1.3	<i>Надоместок за тестирање на исправноста за функционалноста на Услугите предмет на РАО</i>	1.600.379 МКД
1.4	<i>Надоместок за развој на решение за наплата на Услугите предмет на РАО</i>	1.488.085 МКД
1.5	<i>Надоместок за конфигурација на системот за наплата на Услугите предмет на РАО</i>	1.209.085 МКД
1.6	<i>Надоместок за конфигурација на систем за медијација како дел од системот за наплата</i>	89.548 МКД
1.7	<i>Надоместок за набавка и инсталација на Внатрешна Секција за Е1 Пристапен линк</i>	60.103 МКД
2.	Месечни надоместоци	
2.1	<i>Месечен надоместок по Внатрешна Секција за Е1 Пристапен линк</i> <i>Надоместок за управување, одржување и поддршка на Внатрешна Секција</i>	10.590 МКД
2.2.	<i>Месечен надоместок по сигнален линк</i> <i>Надоместок за управување, одржување и поддршка на сигнален линк</i>	1.612 МКД
2.3.	<i>Месечен надоместок за администрација и одржување на мрежниот пристап и системите за наплата, медијација и провизионирање</i>	22.898 МКД
3.	Надоместоци за дополнителни трошоци	
3.1	<i>Интероперабилност со, мрежните елементи на МКТ, по настан</i>	По фактура

3.2	Дополнителни тестови или корекција на грешка (поради грешка или недоволно знаење на Партнерот)	По фактура за трошоци по работен час на експерт
-----	--	---

2. Надоместоци за Пристап за мобилен виртуелен мрежен оператор Препродавач

За иницијална инсталација и понатамошно работење на пристапот со цел обезбедување на Услугите дефинирани во ова РАО, МКТ ги наплаќа од Партнерот МВМО Препродавач надоместоците наведени во следната табела:

Ред.бр.	Услуга	Надоместоци во МКД (без ДДВ)
1	Еднократни надоместоци по Партнер	
1.1	Надоместок за техничка имплементација на Пристап до Мрежа на МКТ	448.298 МКД
1.2	Надоместок за интегрирање на активните мрежни елементи на МКТ со активните мрежни елементи на Партнерот	1.326.324 МКД
1.3	Надоместок за тестирање на исправноста за функционалноста на Услугите предмет на РАО	2.064.062МКД
1.4	Надоместок за развој на решение за наплата на Услугите предмет на РАО	1.488.085 МКД
1.5	Надоместок за конфигурација на системот за наплата на Услугите предмет на РАО	2.604.085 МКД
1.6	Надоместок за конфигурација на систем за медијација како дел од системот за наплата (до три тарифни модели од актуелното портфолио)	89.548 МКД
2.	Месечни надоместоци	
2.1.	Месечен надоместок за администрација и одржување на мрежниот пристап и системите за наплата, медијација и провизионирање (до три тарифни модели од актуелното портфолио)	22.898 МКД
3.	Надоместоци за дополнителни трошоци	
3.1	Интероперабилност со, мрежните елементи на МКТ, по настан	По фактура
3.2	Дополнителни тестови или корекција на грешка (поради грешка или недоволно знаење на Партнерот)	По фактура за трошоци по работен час на експерт
3.3	Дополнителни лиценци за корисниците на Препродавачот	По фактура
3.4	Цена за СИМ картичка	88 МКД
3.5	Цена за серии броеви	По фактура, согласно трошокот кон АЕК

Доколку во текот на тестирањето се појават дополнителни трошоци за МКТ заради недостаток на искуство или опрема за тестирање кај Партнерот, на Партнерот ќе му биде фактуриран износ во вредноста на реално настанатите трошоци.

Доколку поради техничките карактеристики на опремата на Партнерот, МКТ треба да инсталира дополнителни уреди, МКТ ќе му ги наплати на Партнерот сите трошоци поврзани со набавката и поставувањето на таа дополнителна опрема.

Доколку е потребна набавка на дополнителни лиценци за корисниците на Партнерот односно МВМО Препродавачот, МКТ ќе ги наплати согласно фактурата од добавувачот на лиценците за МКТ.

По откажување на Пристапот или по раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, МКТ не е обврзан да му ги врати платените еднократни, месечни и други надоместоци за Пристап на Партнерот.

Доколку барањето на Партнерот вклучува:

- користење на специфични мрежни елементи на МКТ;
- мрежни елементи кои не се опфатени со оваа понуда;
- измени и/или проширување на постојната инфраструктура на МКТ.

Надоместоците за користење на истите ќе бидат дополнително пресметани и соодветно фактуирани на Партнерот.

Доколку Партнерот во своето барање побара плаќање на рати, МКТ ќе му овозможи еднократните надоместоци за реализација на пристапот да бидат платени на 36 еднакви месечни рати, зголемени за соодветна камата според позитивните законски норми за таа материја.

Доколку Партнерот одбере повеќе од три пакети од актуелните малопродажни пакети за мобилни услуги на МКТ, тогаш МКТ ќе наплати дополнителни еднократени надоместоци за конфигурација на систем за медијација како дел од системот за наплата, како и дополнителни месечени надоместоци за администрација и одржување на мрежниот пристап и системите за наплата, медијација и провизионирање, согласно нарачаниот број на пакети, а според описот на надоместоците во точка 1.6 и 2.1 од табела 2.

3. Надоместоци за Пристап за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор

Надоместоците за хибриден мобилен виртуелен мрежен оператор ќе зависат од деталната техничка спецификација, мрежните елементи и начинот на интеграција со мрежата на МКТ на хиbridниот мобилен виртуелен мрежен оператор.

Анекс 5

Фактурирање

1. Принципи на наплата

- 1.1. Валутата која ќе се користи е македонскиот денар (МКД).
- 1.2. Еднократните надоместоци дефинирани во Дел II од Анекс 4 „Надоместоци“ се фактурираат по склучувањето на Договорот за Пристап склучен врз основа на РАО или по реализирањето на настанот дефиниран таму, пред изведувањето на какви било технички измени, тестирање, технички прием или какви било задоцнети активности поврзани со имплементирањето на Услугите.
- 1.3. Сите фактури ќе ги содржат следните основни информации:
  - Дата на фактуирање (последниот ден од периодот на фактуирање);
  - Ден на извршен промет;
  - Идентификација на МКТ целосен назив (име) и адреса;
  - Идентификација на Партерот- целосен назив (име), адреса и поштенски број;
  - Единствен даночен број;
  - Број на ДДВ;
  - Број и место на издавање на фактура;
  - Телефонски број/број на МКТ;
  - Услови на плаќање 15 (петнаесет) дена од денот на прием на фактурата, освен ако не е дефинирано поинаку;
  - Број на банкарска сметка и депонент на МКТ;
  - Печат и потпис на МКТ.

Покрај основните информации наведени погоре, фактурата за пристап кои се предмет на Договорот за Пристап склучен врз основа на РАО исто така ќе го содржат следното:

- Перидот на наплата кој се однесува фактуирањето;
- Вкупни сообраќај по Услуга за пристап.

Кон фактурата исто така ќе биде проложен и подетален извештај за фактуираниот износ по поединечни ставки/точки.

Покрај основните информации наведени погоре, фактурата за наплатените еднократни и месечни надоместоци дефинирани во Дел II од Анекс 4 „Надоместоци“ ќе го содржи и следното:

- Основ по кој се наплаќа надоместокот (опис на услугата);
- Перидот за кој се наплаќа надоместокот ако е месечен;
- Нето износ на надоместокот без ДДВ ;
- Применета ДДВ стапка;
- Износ на ДДВ;
- Вкупен износ на надоместокот за извршениот промет со вклучен ДДВ.

1.4. Данок на додадена вредност (ДДВ)

Надоместоците нема да го вклучуваат данокот на додадена вредност. Данокот на додадена вредност се пресметува дополнително согласно законските прописи и се наведува во фактурата.

- 1.5. Партнерот ќе добие извештај заедно со фактурата за сообраќајот генериран во текот на периодот на наплата за Услугите за пристап, со цел увид во наплатениот износ, во форма дефинирана во член 2.3 од овој Анекс.

Во рок од 3 (три) работни дена од приемот на фактурата, Партнерот поднесува контролен извештај до МКТ во врска со измерениот сообраќај за Услугите за пристап предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО.

Во случај на поднесување на извештај до МКТ во врска со сообраќајот во рамките на Услугите за пристап кои се предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, по истекувањето на крајниот рок дефиниран во претходниот став или во случај на недостаток на таквиот извештај, Партнерот нема да има право да поднесе жалба во врска со фактурата или во врска со која било точка/точки на фактурата, каде ќе биде обврзан да го плати целиот износ на оригиналната фактура издадена од страна на МКТ.

- 1.6. МКТ ќе има право да пресмета казнена камата за задочното плаќање, која ќе биде фактурирана одделно, наведувајќи ги следните точки:

- Дата на фактура;
- Идентификација на Партнерот;
- Број на фактура;
- Дата и број на оригиналната фактура врз основа на која се пресметува законски пропишаната казнена камата;
- Заостанат долг (основен износ за пресметување на законски пропишаната казнена камата);
- Периодот за кој се пресметува законски пропишаната казнена камата;
- Износот на фактурираната законски пропишана казнена камата.

2. Разрешување на жалби во врска со фактурите

2.1. Жалба по фактура во врска со точка/точки на фактурата

2.1.1. Поднесување на жалба по фактура во врска со точка/точки на фактурата

Партнерот има право да поднесе писмена жалба во врска со фактурата во рок од 10 (десет) календарски дена од приемот на фактурата, под услов Партнерот да има поднесено контролен извештај како што е дефинирано во член 1.5 од овој Анекс доколку жалбата е во врска со фактурата за Услуги од сообраќајот. Освен испраќањето на жалбата во врска со точка/точки на фактурата по пошта, жалбата исто така треба да биде испратена по електронска пошта до МКТ. Врз основа на жалбата, МКТ прво ја проверува разликата во нето износот на фактурата.

Со жалбата по оспорената фактура треба да бидат доставени и следните информации:

- Дата на фактурирање и број на оспорената фактура;
- Оспорениот износ;
- Причина за жалбата;
- Целата документација потребна за потврдување на жалбата;
- Предлози за разрешување на проблемот.

Поднесената жалба нема да претставува основа за неплаќање на целосниот износ на фактурата во рокот наведен во неа од страна на Партнерот.

Доколку Партнерот поднесе жалба во врска со фактурата по истекот на крајниот рок дефиниран во член 2.1.1, жалбата нема да се разгледува, а Партнерот го плаќа целиот износ наведен во оригиналната фактура издадена во рокот наведен во фактурата.

2.1.2. Разрешување на разликите во нето износот на фактурата

2.1.2.1. Доколку разликата помеѓу нето износот во фактурата и нето износот прифатен од страна на Партнерот е:

- a) пониска од 1 (еден) % од нето износот на фактурата, или
- б) повисока од или еднаква на 1 (еден) % од нето износот на фактурата, но пониска од 100.000 МКД (без ДДВ),

Партнерот ќе го прифати во целост износот на фактурата, а жалбата ќе биде одбиена.

2.1.2.2. Доколку разликата е повисока од еден (1) % од нето износот на фактурата и го преминува износот од 100.000 МКД (без ДДВ), МКТ ги потврдува точките на фактурата и ќе ја разгледа причината за разликата како што е дефинирано во член 2.1.3. Членот 2.1.3 се применува само доколку се појават разлики повисоки од износите дефинирани во член 2.1.2.1.

2.1.3. Разрешување на разликите во точките на фактурата

2.1.3.1. Доколку разликата помеѓу нето износот на точката на фактурата и нето износот на точката на фактурата прифатена од страна на Партнерот:

- а) е пониска од 1 (еден) % од износот на точката на фактурата; или
- б) е повисока од или еднаква на 1 (еден) % од износот на точката на фактурата, но е пониска од 10.000 (десет илјади) МКД, точката на фактурата ќе биде прифатена од страна на Партнерот, а жалбата ќе биде отфрлена.

2.1.3.2. Доколку разликата помеѓу нето износот на точката на фактурата и нето износот на точката на фактурата прифатена од страна на Партнерот е повисока од еден (1) % и го преминува износот од 10.000 (десет илјади) МКД, Страните отпочнуваат процедура за разгледување на жалбата во врска со фактурата, како што е описано во Член 2.2. Членот 2.2 се применува само доколку се појават разлики повисоки од износите дефинирани во Членовите 2.1.3.1 и 2.1.2.1.

2.2. Разгледување на жалби во врска со фактурите

2.2.1. По приемот на жалбата, МКТ веднаш отпочнува со разгледување. МКТ е обврзан да изврши разгледување и да го извести Партнерот за резултатот во рок од 10 (десет) работни дена од денот на прием на жалбата.

- 2.2.2. Доколку разгледувањето на жалбата од страна на МКТ наведено во член 2.2.1 резултира со исправка на фактурата, кога спорните разлики се во рамките дефинирани во членовите 2.1.2 и 2.1.3, Партнерот го прифаќа резултатот, а жалбата ќе се смета за разрешена.

Доколку разгледувањето на жалбата од страна на МКТ споменато во членот 2.2.1 резултира во исправка на фактурата, каде спорните разлики остануваат над рамките дефинирани во членовите 2.1.2 и 2.1.3, или ако не е достигната исправка на фактурите и Партнерот не го прифаќа резултатот, МКТ за тоа го известува Партнерот по писмен пат. Страните потоа формираат заедничка експертска група во рок од 5 (пет) работни дена од денот на приемот од страна на Партнерот на писменото известување испратено од страна на МКТ.

- 2.2.3. Доколку заедничката експертска група формирана со цел да се разгледаат спорните податоци за сообраќајот не успее да достигне согласност во рок од 15 (петнаесет) работни дена од нејзиното формирање, Страните ангажираат независен експерт во својство на посредник.
- 2.2.4. Доколку Страните ја прифатат предложената одлука во врска со посредникот во жалбата, тие потпишуваат меморандум во врска со договореното решение заедно со посредникот.
- 2.2.5. Доколку се докаже дека жалбата е неоснована, трошоците за посредникот ќе ги сноси Партнерот. Доколку се докаже дека жалбата е целосно оправдана, трошоците за посредникот ќе ги сноси МКТ. Доколку се докаже дека жалбата е само делумно оправдана, трошоците за посредникот ќе ги сносат двете Стани во согласност со соодносот на оправданиот и неоправданиот фактуриран износ.
- 2.2.6. Пред отпочнувањето на разгледувањето, посредникот треба да ги извести Страните за очекуваните трошоци. Доколку Страните, запознаени со споменатите трошоци, успеат да се договорат во врска со жалбата, тие можат да решат да не го ангажираат посредникот. Доколку Страните не ја искористат дадената можност, но успеат да се договорат за текот на разгледувањето, тие можат во секое време да го прекинат разгледувањето. Во овој случај, трошоците за посредникот ќе ги сносат двете Стани во зависност од соодносот на оправданиот и оправданиот фактуриран износ.
- 2.2.7. Откако процедурата за спорот во врска со фактурата се затвора на кој било начин и се покаже дека жалбата била делумно или целосно оправдана, МКТ се обврзува да поднесе сметкопотврда до Партнерот во врска со соодветно оспорениот износ и пресметаните законски пропишани казнени камати од денот на плаќањето на фактурата.

Анекс 6

Услови за обезбедување и обновување на банкарска гаранција

1. Дефинирање на износот на банкарската гаранција

- 1.1. Почетната вредност на банкарската гаранција која Партерот е обврзан да ја обезбеди во рок од 10 (десет) календарски дена по склучувањето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО. Износот на банкарската гаранција треба да ги покрива предвидените трошоци на Партерот пресметани според одредбите наведени во Анекс 3 „Точки на пристап на Мрежата на МКТ и Пристапни линкови“, за предвидувања за 6 (шест) месечен сообраќај со соодветната тарифа од првичното предвидување за 24 (дваесет и четири) календарски месеци дефинирано во Анекс 2 „Предвидување на сообраќај“, или
- 1.2. Страните меѓусебно ќе се координираат и меѓусебно ќе го усогласат износот на банкарската гаранција пред Партерот да ја обезбеди гаранцијата.

2. Редовна ревизија на износот на банкарската гаранција

- 2.1. Износот на банкарската гаранција не може да биде понизок од вредноста за наплата на Услуги за пристап што претставуваат предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, пресметан врз основа на 6 (шест) месеци со соодветната тарифа од предвидувањето за 24 (дваесет и четири) календарски месеци дефинирано во Анекс 2 „Предвидување на сообраќај“, со вклучен ДДВ.
- 2.2 Партерот обезбедува банкарската гаранција за период од 1 (една) година.
- 2.3 Партерот месечно го ревидира износот на банкарската гаранција, при што по барање на МКТ Партерот обезбедува нова банкарска гаранција со повисок износ доколку:
  - постојната банкарската гаранција е пониска од вкупната наплата на предвидениот сообраќај за Услугите за пристап што претставуваат предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, за предвидувања за 6 (шест) месеци сообраќај во соодветна тарифа од предвидувањето за последните 24 (дваесет и четири) календарски месеци дефинирана во Анекс 2 „Предвидување на сообраќај“; или
  - постојната банкарската гаранција е за 10% или помалку пониска од вкупниот фактуриран износ за Услугите за пристап коишто претставуваат предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО за последните 6 (шест) месеци (сметководствени периоди) пред ревизијата; или
  - вкупните фактурирани и нефактурирани наплати за Услугите за пристап коишто претставуваат предмет на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, коишто треба да се платат за изминатиот дел од тековниот сметководствен период (месец) надминува 80% од вредноста на постојната банкарска гаранција.

Во таков случај, Партерот треба да ја промени банкарската гаранција со новопресметаната вредност, во рок од петнаесет (15) календарски дена од денот на поднесување на писмено известување од МКТ.

Банкарската гаранција е со вклучен ДДВ.

- 2.4. Во текот на времетраењето на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, Партерот ја обновува банкарската гаранција на годишно ниво, најмалку петнаесет (15) календарски дена пред истекот на

претходната банкарска гаранција, дури иако сумата на банкарската гаранција не е променета како резултат на ревизијата во согласност со членовите 2.1 и 2.3 од овој Анекс.

3. Обезбедување банкарска гаранција

- 3.1. Комерцијалната банка којашто ќе ја обезбеди банкарската гаранција треба да биде финансиска институција која дејствува во согласност со релевантните закони на РМ со седиште во Република Македонија.

Банкарската гаранција треба да биде издадена од големите или средните банки во Република Македонија според класификацијата на Народна Банка на Р.М.:

- Стопанска Банка АД Скопје
- НЛБ Тутунска Банка АД Скопје
- Комерцијална Банка АД Скопје
- Стопанска банка АД Битола;
- Охридска банка АД Охрид;
- Халк Банка АД Скопје
- ТТК Банка АД Скопје
- ПроКредит банка АД Скопје;
- Универзална Инвестициона Банка АД Скопје
- Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје
- Централна Кооперативна Банка АД Скопје
- Еуростандард

Пред обезбедувањето на банкарската гаранција, МКТ треба да ја одобри содржината на формата на банкарската гаранција. МКТ секогаш се придржува кон оваа форма.

4. Активирање на банкарската гаранција

- 4.1. МКТ може да ја активира банкарската гаранција:

- a) во случај на доспеани фактури издадени на било која основа од Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, што не се платени од страна на Партнерот; или
- б) во случај на раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО и ако Партнерот не ги исполнува платежните обврски поврзани со неговото раскинување. Во таков случај, МКТ може да ја активира банкарската гаранција и да го наплати износот на доспеаните фактури што Партнерот не ги платил.

- 4.2. Ако банкарската гаранција е делумно или целосно активирана, Партнерот ја обновува банкарската гаранција во рок од петнаесет (15) календарски дена или обезбедува нова банкарска гаранција, на начин што обновената или новата банкарска гаранција ќе биде усогласена во однос на износот и важноста на барањата наведени во овој Анекс.

- 4.3. Доколку банкарската гаранција не се озбедеби или не се обнови во крајните рокови наведени во овој Анекс, тоа претставува основа за еднострано раскинување на Договорот за пристап склучен врз основа на РАО од страна на МКТ, без дополнителен отказен рок.

Анекс 7

Процедури за постапување со пречки

1. Процедури за известување за општи оперативни проблеми

Комуникацијата меѓу оперативните тимови на Страните се одвива преку известувања.

Сите известувања се означени со референтен број. Овој референтен број се користи во сите одговори и последователна размена на информации за проблемот описан во известувањето. Референтниот број ќе биде датумот проследен од сериски број: [гг-мм-дд ##].

Постојат единствени точки за контакт за секоја Страна за цели на известување. Известувањата може да се разменуваат преку e-mail за пречки и решавање на пречките од страна на МКТ, освен доколку Страните не се согласат на поинаков начин за комуникација.

Кога настаните наложуваат регионалниот или локалниот персонал на Страните непосредно да соработуваат, точката за контакт ги обезбедува потребните информации за контакт.

2. Промени во мрежа и планирани испади

МКТ и Партнерот ќе се известуваат еден со друг пред отпочнувањето на планираната работа и превентивното одржување што може конкретно да влијае врз Услугите за Пристап.

Доколку било која од Страните врши измени во сопствената мрежа што резултира со измени во мрежата на другата Страна, Страната иницијатор треба да ја извести другата Страна во согласност со следниве принципи:

- за суштински мрежни промени 3 (три) недели пред имплементацијата;
- за големи мрежни промени 5 (пет) работни дена пред имплементацијата;
- за помали мрежни промени 1 (еден) работен ден пред имплементацијата.

Таквите известувања ги содржат главните карактеристики, технички детали и можноото влијание од измената врз мрежата на другата Страна и сите други информации, кои разумно можат да се очекуваат од другата Страна.

Последователни известувања се праќаат кога планираната работа започнува и кога завршува.

Ако Страната не може да ја заврши планираната работа во рамките на очекуваниот рок, другата Страна ќе биде известена во најкраток можен рок за времето кога работата ќе продолжи.

3. Управување со пречки

3.1. Пречки во сопствената мрежа

Ако Партнерот открие пречка во мрежата на МКТ или во конекциските линкови што може да влијае врз Претплатниците на Партнерот кои ги користат Услугите за пристап на МКТ, Партнерот штом е во можност ќе го информира МКТ за пречката преку договорените одговорни точки за контакт кои ќе бидат наведени во Договорот за пристап склучен врз основа на РАО, во согласност со процедурата за известување. Информации за пречката што е предмет на решавање се доставуваат од Партнерот до МКТ преку истата точка за контакт.

Ако МКТ открие пречка во Мрежата на МКТ што може да има единствено или сериозно влијание врз Претплатниците на Партнерот кои ги користат Услугите за Пристап на МКТ, МКТ штом е во можност ќе го информира Партнерот за пречката преку договорените одговорни точки за контакт, во согласност со процедурата за известување. Информации за пречката што е предмет на решавање се доставуваат од МКТ до Партнерот преку истата точка за контакт.

Доколку Партнерот, без разумна основа или со задни намери, пријави пречка во Мрежата на МКТ, и откако МКТ вложи напор за нејзино отстранување се испостави дека пријавената пречка не била предизвикана од услови во Мрежата на МКТ (вклучувајќи но не ограничувајќи се на интерфејс со Мрежата на МКТ) ниту во пристапните линкови, и бројот на ваквите случаи е поголем од 3 месечно, и ако е побарана од страна на МКТ, Партнерот му плаќа на МКТ за разумно потребната работа за пронаоѓање на пречката што била непотребно извршена и која МКТ се согласува да ја запре веднаш штом се востанови дека пријавената пречка не е предизвикана од услови во Мрежата на МКТ.

3.2. Пречка поврзана со мрежата на Партнерот

Ако Партнерот открие пречка поврзана со интерфејсот со Мрежата на МКТ и пречката не е предизвикана од мрежата на Партнерот, ниту од конекциските линкови, Партнерот штом е во можност ја информира точката за контакт на МКТ за пречката, во согласност со процедурата за известување.

МКТ ја истражува наводната пречка и го информира Партнерот за резултатот преку процедурата за известување.

Ако МКТ открие пречка поврзана со интерфејсот со мрежата на Партнерот или конекцискиот линк, а пречката не е предизвикана од Мрежата на МКТ, МКТ штом е во можност ја информира точката за контакт на Партнерот за пречката, во согласност со договорената процедура за известување.

Партнерот ја истражува наводната пречка и го информира МКТ за резултатот преку процедурата за известување.

3.3. Писмени извештаи

Ако една од Страните сака да има детален писмен извештај по пречка која што влијаела врз Услугите за Пристап, другата Страна ќе го подготви истиот во рок од една недела. Содржината на извештајот се договора меѓу МКТ и Партнерот на оперативен состанок.

3.4. Класификација на пречки

Испраќачот на извештајот за пречки го назначува својот статус на приоритет како:

Приоритет 1 – критичен:

Пречка за која се претпоставува дека сериозно влијае на Услугите за Пристап или билингот на значителен број на Претплатници на Партнерот во Мрежата на МКТ.

Приоритет 2 – висок:

Пречка за која се претпоставува дека влијае на Услугите за Пристап на значителен број на Претплатници на Партнерот во Мрежата на МКТ.

Приоритет 3 – низок:

Било која друга пречка којашто селективно влијае на Претплатниците на Партнерот, но не во критичните или високи категории, ниту на приговор од еден Претплатник на Партнерот.

Страната од којашто потекнува пречката може во било кое време, додека одредена пречка е присутна и во договор со другата Страна, да го промени својот приоритет.

3.5. Целно време за враќање во функција

Сите известувања за пријавени пречки ќе бидат одговорени во најкус можен рок.

Пречка ќе се корегираат во согласност со нивната класификација, како што следува:

Приоритет на пречка	Време за враќање во функција/неутрализирање
Приоритет 1 – критичен:	4 часа Видете Забелешка 1
Приоритет 2 – висок:	12 часа Видете Забелешка 2
Приоритет 3 – низок:	7 дена од известувањето за настанатиот дефект

Забелешка 1:

МКТ во секое време, без разлика дали во или вон од работното време, веднаш ќе одговори на критичното известување и ќе вложи сите напори за брзо да ги реши критичните пречки.

Забелешка 2:

Главните пречки пријавени во претпладневните часови треба да се решат не подоцна од попладнето истиот работен ден.

Главните пречки пријавени во попладневните часови треба да се решат не подоцна од претпладнето наредниот работен ден.

За сите други пречки се применуваат интерното целно време за враќање во функција на МКТ.

3.6. Времетраење на пречка

Времетраење на пречка е времето меѓу известувањето за пречката и решавањето/неутрализацијата на пречката.

3.7. Процедури за ескалација

Ако пречка што селективно влијае на Претплатниците на Партнерот не е решена/неутрализирана во временскиот рок пропишан во член 3.5. Целно време за враќање во функција проблемот може да се ескалира.

Партнерот може да побара ескалација преку известување вклучувајќи потребна идентификација на лицето/лицата во организацијата МКТ коишто треба да се контактираат.

Оперативниот центар на Мрежата (ОЦМ) на МКТ реагира во најкраток можен рок со ангажирање на претставник на МКТ коишто има менаџерски овластувања да контрактира со претставник на Партнерот, и одговорот на известувањето ги содржи имињата и областа на одговорност на лицето/лицата за контактирање со Партнерот.

4. Известување за нарушувањата и испадите во Мрежата на МКТ

МКТ го информира Партнерот за испадите во сопствената Мрежа преку известувања во следниве случаи:

- Испади на делови од земјата и земјите;
- Целосен испад во поголемите градови;
- Испад на повеќе од 20% од ќелиите во Скопје;
- Испад на повеќе од 20% од ќелиите во мрежата.

МКТ е обврзан да го информира Партнерот ако се појават споменатите случаи веднаш откако информацијата е пренесена до релевантните позиции во рамките на МКТ:

- ако испадот е во работно време (08:00 -16:00 h) надминува 30 минути; или
- ако испадот во дневниот период (06:00 -10:00 h) надминува 60 минути.

Ако Партнерот сака да има детален писмен извештај за некој испад, дури иако тој не е во временската рамка како што е пријавено, МКТ го подготвува во рок од една недела.